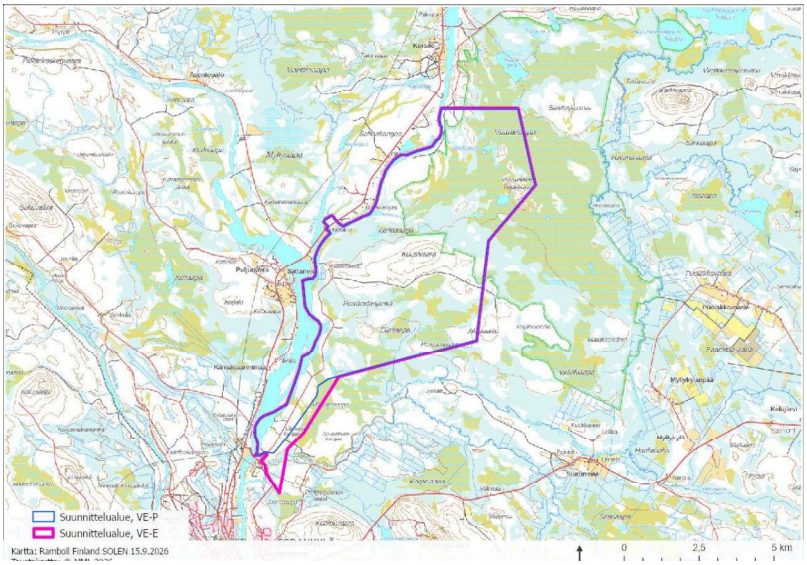
SAKATIN KAIVOSHANKKEEN OSAYLEISKAAVA

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

SAKATIN KAIVOSHANKKEEN OSAYLEISKAAVA
OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

Päivämäärä	**15.5.2019, 18.10.2019, 12.10.2020, 14.12.2020, 9.10.2026**
Laatija	**Pirjo Pellikka, Tiina Heikkilä, Sofi Lehtonen**
Tarkastaja	**Henna Leppänen**
Kuvaus	**Sakatin kaivoshankkeen osayleiskaavan osallistumis- ja arviointi-suunnitelma**

Viite 1510047822

Ramboll
Niemenkatu 73
15140 LAHTI
P +358 20 755 611
F +358 20 755 6201
www.ramboll.fi

SISÄLTÖ

1.	**JOHDANTO**	**4**
2.	**SUUNNITTELUALUE**	**5**
3.	**KAIVOSHANKE**	**6**
4.	**PÄÄTÖKSET JA SOPIMUKSET**	**6**
5.	**LUPAMENETTELYT**	**6**
6.	**TAVOITTEET**	**12**
6.1	Kaivoshankkeen tavoitteet	12
6.2	Kunnan tavoitteet	12
6.3	Maakunnalliset tavoitteet	13
7.	**SUUNNITTELUTILANNE**	**15**
7.1	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	15
7.2	Pohjois-Lapin maakuntakaava 2040	16
7.3	Sakatin kaivoshankkeen vaihemaakuntakaava	19
7.4	Lapin turvallisuus- ja liikennevaihemaakuntakaava 2050	24
7.5	Ikkarin kaivoshankkeen maakuntakaava	25
7.6	Yleiskaava	25
7.7	Asemakaavat	29
8.	**VAIKUTUSTEN ARVIOINTI JA SELVITYKSET**	**31**
8.1	Natura-arviointi	32
9.	**OSALLISET**	**33**
9.1	Osalliset	33
9.2	Viranomaisyhteistyö	34
9.3	Poronhoitolain mukainen neuvotteluvelvollisuus	34
10.	**KAAVOITUKSESTA TIEDOTTAMINEN JA OSALLISTUMINEN**	**34**
10.1	Tiedottaminen	34
10.2	Yleisötilaisuudet	34
10.3	Aloitusvaihe	34
10.4	Valmisteluvaihe	34
10.5	Kaavaehdotus	35
10.6	Hyväksyminen	35
11.	**AIKATAULU**	**35**
12.	**YHTEYSTIEDOT**	**38**

1. JOHDANTO

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on lakisääteinen (AKL 63 §) kaavan laatimiseen liittyvä asiakirja, jossa esitetään suunnitelma kaavan laatimisessa noudatettavista osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista.

Yleiskaava laadittaessa on otettava huomioon *valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet*. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa alueidenkäyttölain mukaista suunnittelujärjestelmää. Alueidenkäyttölain 24 §:n mukaan tavoitteet on otettava huomioon kaikessa alueidenkäytön suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa.

Yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon *maakuntakaavan ohjausvaikutus* (AKL 48 §). Maakuntakaavassa tehdyt alueidenkäyttöratkaisut on otettava yleiskaavoituksen perustaksi. Pohjois-Lapin maakuntakaava 2040 on vahvistunut ja Sakatin alueelle laaditaan kaivoksen vaihemaakuntakaavaa, jonka Lapin liiton hallitus on hyväksynyt ja lähettänyt Valtioneuvostolle luonnonsuojelulain 39 §:n mukaista päätöstä varten.

Yleiskaavaa laadittaessa on *yleiskaavan sisältövaatimuksissa* tarkoitetut seikat selvitettävä ja otettava huomioon siinä määrin kuin laadittavan yleiskaavan ohjaustavoite ja tarkkuus edellyttävät.

Sakatin kaivoshankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA-menettely) on toteutettu vuosien 2018-2023 aikana. YVA-menettelyn yhteydessä hankkeelle on laadittu kaksi aiemman luonnonsuojelulain (LSL 1096/1996) 65 §:n mukaista Natura-arviointia, joista ensimmäinen valmistui vuonna 2020 ja jota täydennettiin vuonna 2023. Yhteysviranomaisena toiminut Lapin ELY-keskus antoi YVA-selostuksesta perustellun päätelmän 16.8.2023 ja Natura-arvioinnin täydennyksestä luonnonsuojelulain (LSL 1096/1996) 65 §:n mukaisen lausunnon 15.8.2023 (LAPELY/3385/2017), jossa Lapin ELY-keskus edellytti Natura-arvioinnin päivitystä hankkeen seuraavassa vaiheessa. Natura-arvioinnin päivitys valmistui 28.2.2025. Lapin liitto jätti 18.5.2026 valtioneuvostolle esityksen luonnonsuojelulain 39 §:n mukaisesta päätöksestä toukokuussa 2026. Päätös tarvitaan, jotta vaihemaakuntakaava voidaan hyväksyä Lapin liitossa.

Kaivoslain 47 §:n mukaan kaivostoiminnan tulee perustua sellaiseen alueidenkäyttölain mukaiseen asemakaavaan tai oikeusvaikutteiseen yleiskaavaan, jossa kaivosalueen ja kaivoksen apualueen sijainti ja suhde muuhun alueiden käyttöön on selvitetty.

Ympäristönsuojelulain 12 §:n mukaan luvanvaraista tai rekisteröitävää toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti. Lisäksi alueella, jolla on voimassa maakuntakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on katsottava, ettei toiminnan sijoittaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen.

Sakatin kaivoksen hankealue sijaitsee Lapin liiton hyväksymän Pohjois-Lapin maakuntakaavan 2040 alueella. Asemakaavoja suunnittelualueella ei nykyisellään ole.

Sakatin kaivoshanke tulee perustumaan oikeusvaikutteisiin kaavoihin, joita ovat Sakatin kaivoshankkeen vaihemaakuntakaava, osayleiskaava sekä merkittäville rakentamisen alueille laadittava asemakaava. Oikeusvaikutteiset kaavat ohjaavat hankkeen toteuttamiselle tärkeitä lupia, joita käsitellään mm. ympäristönsuojelulain, vesilain, luonnonsuojelulain, poronhoitolain, liikennejärjestelmälain, kaivoslain sekä alueidenkäyttölain ja rakentamislain mukaisesti.

Osayleiskaava laaditaan maanpäällisen suunnitellun maankäytön mukaisesti. Siinä annetaan määräyksiä myös maanalaisesta tai maanpinnan yläpuolelle kohdistuvasta rakentamisesta.

Kaivoslain mukaan louhoksen ja rikastustoimintojen on sijoituttava kaivosalueen sisään, ja maanalaisen louhoksen sijainti suojelualueen alla aiheuttaa tarpeen käyttää maanalaisia kaavamerkintöjä.

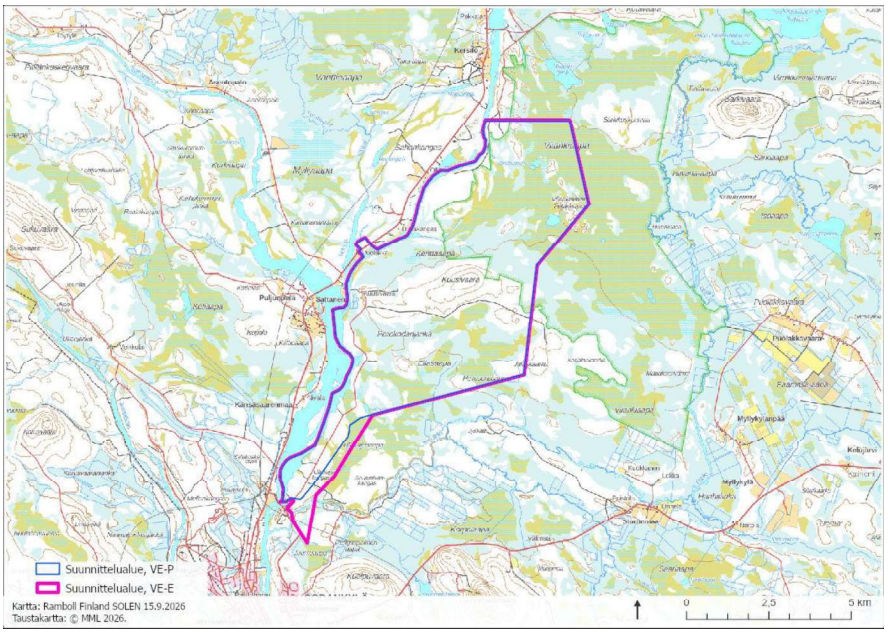
Sakatin kaivoshankkeen pohjoisen yhdystien vaihtoehto merkitsee vähäistä muutosta Kelujärvi-Rajalan osayleiskaavaan. Eteläisen yhdystien vaihtoehto muuttaa vähäiseltä osin myös Sodankylän kirkonkylän osayleiskaavaa.

2. SUUNNITTELUALUE

Sakatin suunnitellun kaivoksen maanpäälliset toiminnat sijaitsevat Sodankylän kunnassa noin 10 kilometriä kuntakeskuksesta koilliseen. Sakatin pääesiintymä on välittömästi Kemijoen vesistöalueeseen kuuluvan Kitisen itäpuolella Viiankiaavan Natura- ja soidensuojelualueen alapuolella noin 250 - 1200 metrin syvyydessä. Kaivosteollisuusalue, joka käsittää mm. rikastushiekka-alueen sekä rikastamon ja siihen liittyvät toiminnot, on suunniteltu sijoitettavaksi esiintymästä noin 5 kilometriä etelään Kuusivaaran rinteeseen. Kaivosteollisuusalue yhdistetään kaivokseen noin 5 kilometriä pitkillä yhdystunneleilla. Suunnittelualue on pääosin rakentamatonta metsäaluetta. Osayleiskaava-alueen koko on yhdystievaihtoehdosta riippuen noin 45 tai 46 neliökilometriä. Suunnittelualueen rajausta muutettiin saadun palautteen perusteella siten, että Kitisen retkeily- ja ulkoilualueiksi (VR-1) osoitetut saaret jätettiin pois.

Osayleiskaavan suunnittelualue käsitti ensimmäisessä valmisteluaineistosta (kaavaluonnos) kuulemisessa vuonna 2021 kaikki ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä arvioidut hankevaihtoehdot. YVA-menettelyn päätyttyä hankesuunnittelua on jatkettu ja suunnittelussa on huomioitu YVA- ja Natura-menettelystä saadut arviointitulokset, yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä sekä annetut lausunnot ja mielipiteet.

Hankkeen toteutustavaksi on valikoitunut hankevaihtoehto VE1a, jolla on vähäisimmät vaikutukset Natura-alueen luontoarvoihin. Sen teknistä toteutusta on kehitetty eteenpäin YVA-menettelyssä tarkastellusta. Toteutustavan valintaa ja suunnittelua on ohjannut ympäristövaikutusten arvioinnin perustellun päätelmän, Natura-arvioinnin ja sen lausuntomenettelyn ohella myös tekninen toteutettavuus. Natura-arviointi perustui hankevaihtoehtoon VE1a, jota täydensivät molemmat yhdystievaihtoehdot. Osayleiskaavan uudet luonnokset perustuvat tähän suunnitelmaan.

Kuva 1. Alustava suunnittelualueen rajaus. Eteläisen yhdystien vaihtoehto VE-E (magenta viiva) ja pohjoisen yhdystien vaihtoehto VE-P (sininen viiva).

3. KAIVOSHANKE

AA Sakatti Mining Oy (Anglo American Plc:n tytäryhtiö) suunnittelee Sodankylässä sijaitsevan Sakatin monimetalliesiintymän malmivarojen hyödyntämistä. Sakatin monimetalliesiintymän päämetallit ovat kupari ja nikkeli, minkä lisäksi malmi sisältää jalometalleja platinaa, palladiumia, kobolttia, kultaa ja hopeaa.

Monimetalliesiintymän nyt tunnetut mineraalivarannot ovat päivitetyn arvion mukaan noin 157 miljoonaa tonnia. Yhtiön suunnitelmissa on aloittaa malmin louhinta 1,25–2,2 milj. t/a kapasiteetilla. Nykyisellä kaivossuunnitelmalla ja suunnitellulla tuotantokapasiteetilla kaivoksen toiminta-vaihe kestäisi noin 23 vuotta. Louhinta tullaan toteuttamaan maanalaisena kaivoksena.

Kaivoshankkeeseen kuuluu maanalainen kaivos, sinne johtavat tunnelit, maanpäällinen kaivosalue sekä yhdystiet ja voimajohdot. Yhdystie liittyisi joko uuteen valtatien 5 linjaukseen kaivosalueen eteläpuolella tai valtatiehen 4 Puolakan tilasta pohjoiseen. Pohjoinen yhdystie ja valtatie 5 ehkä edellyttävä Kitisen ylittävän sillan sekä eteläinen yhdystievaihtoehto Kelujoen ylittävän sillan.

Kuusivaaraan sijoittuvalle kaivosteollisuusalueelle sijoittuvia toimintoja ovat maanalaiseen kaivokseen johtavien tunnelien sisäänkäynnit, rikastamo, sivukiven, malmin ja pintamaiden välivarastointialueet, läjitysalue rikastushiekalle, tiestöt, putkistot, sähkölinjat, vesienhallinta- ja käsittelyrakenteet, lämpölaitos, kemikaalien ja räjähdysaineiden varastot sekä varikot. Kuivanapitovedet sekä ylimääräiset prosessivedet johdetaan käsittelyn jälkeen Kitiseen. Myös raakaveden otto tapahtuu Kitisestä. Kaivokselle rakennetaan 110 kV voimajohto ja siltayhteys Kitisen tai Kelujoen yli. Kaivosteollisuusalue liitetään Sodankylän vesi- ja jätevesiverkostoon Kitisen länsipuolella.

Toteutettavassa hankkeessa kaivosteollisuusalue, rikastushiekan läjitystapa, vinotunneli Kuusivaarasta maanalaiseen kaivokseen, maanalaisen kaivoksen eri toiminnot kuten pastalaitos sekä malmin esimurskaus ja kuljetus tullaan toteuttamaan hankevaihtoehdon VE1a mukaisesti. Merkittävimpiä muutoksia YVA-vaiheen hankevaihtoehtoon VE1a verrattuna ovat rikastushiekka-alueen sijoituspaikan siirtäminen suoalueelta kokonaan kivennäismaalle Kuusivaaran rinteelle ja sen seurauksena tehdasalueen laajentuminen länteen. Sijaintipaikan muutoksella on pyritty vähentämään hankkeesta aiheutuvia vaikutuksia Eliasaavan suoalueelle ja siellä sijaitseville erityisille luonnonarvoille kuten viitasammakoille.

Tavoitteena on aloittaa kaivoksen rakentaminen heti, kun tarvittavat luvat on saatu. Rakennusvaihe kestää noin 3-4 vuotta. Kaivoksen rakentaminen alkaa aikaisintaan vuonna 2029 ja kaivostoiminta muutamia vuosia myöhemmin. Tätä edeltää yhdystien, sillan ja voimajohdon rakentaminen kaivokselle, joiden rakentamisajan on arvioitu olevan noin kaksi vuotta.

4. PÄÄTÖKSET JA SOPIMUKSET

Sakatin kaivoshankkeen yleiskaavoituksesta on päätetty Sodankylän kunnanhallituksessa 29.1.2019 § 35. Sodankylän kunnan ja AA Sakatti Mining Oy:n kaavoituksen käynnistämissopimus on hyväksytty kunnanhallituksessa 23.4.2019.

Kaavoihin liittyen kunnan ja kaivosyhtiön sekä mahdollisesti muiden osapuolten kesken on tarkoitus solmia AKL 91b §:n mukaisia maankäyttösopimuksia ja muita tarvittavia sopimuksia kaavojen toteuttamiseen liittyen. Osayleiskaavalla ja asemakaavalla sekä näillä sopimuksilla varmistetaan kunnan tavoitteiden toteutuminen.

5. LUPAMENETTELYT

Kaivoshankkeen toteuttaminen edellyttää useita eri lakeihin perustuvia lupia ja päätöksiä.

Rakentamislain mukaiset luvat

Hankkeen edellyttämät rakentamislain (751/2023) mukaiset luvat (rakentamislupa ja maisematyölupa) hyväksyy Sodankylän kunta.

Rakentamislain 42 §:ssä määrätään ne uudet rakentamiskohteet, joille rakentaminen edellyttää rakentamislupaa.

Lähes kaikille kaivoksen rakennuksille ja rakenteille tulee saada rakentamisluvat. Pääsääntöisesti niiden tulee perustua asemakaavaan, mutta rakennettaessa ilman asemakaavaa voi rakentamislupa perustua tietyin edellytyksin myös osayleiskaavaan ja/tai sijoittamispäätökseen.

Maisematyöluvan tarpeesta säädetään rakentamislain 53 §:ssä. Sen mukaan: Lupaa ei tarvita yleis- tai asemakaavan toteuttamiseksi tarpeellisten taikka myönnetyn rakentamisluvan mukaisten töiden suorittamiseen eikä vaikutuksiltaan vähäisiin toimenpiteisiin. Lupaa ei myöskään tarvita rakentamishanketta valmisteleviin välttämättömiin toimenpiteisiin, jotka liittyvät lainvoimaisen kaavan toteuttamiseen. Lupa ei myöskään ole tarpeen, jos toimenpide perustuu liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain mukaiseen hyväksyttyyn tiesuunnitelmaan tai ratalain mukaiseen hyväksyttyyn ratasuunnitelmaan. Maisematyölupaa koskevia säännöksiä ei sovelleta sellaiseen maa-ainesten ottamiseen, josta säädetään maa-aineslaissa (555/1981). Rakentamislain mukaisia maisematyölupia ei tarvita kaivoslupaan perustuviin toimiin.

Ympäristölupa

Kaivostoimintojen luvanvaraisuus perustuu ympäristönsuojelulakiin (527/2014) ja sen nojalla annettuun ympäristönsuojeluasetukseen (713/2014). Ympäristöluvalla säännellään toiminnan päästöjä ympäristöön, jätteitä sekä muita toiminnan ympäristövaikutuksiin liittyviä asioita. Ympäristönsuojelulain 39 §:n mukaan lupahakemukseen on liitettävä YVA-selostus sekä yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä arviointiselostuksesta. Hakemukseen on lisäksi liitettävä luonnonsuojelulain (1096/1996) 65 §:ssä tarkoitettu arviointi (Natura-arviointi) johtuen hankkeen sijoittumisesta Natura-alueelle.

Hankkeen edellyttämä ympäristölupa haetaan lupa- ja valvontavirastolta. Ympäristölupa tulee myöntää, mikäli toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset.

Vesilupa

Vesilain (587/2011) ja -asetuksen (1560/2011) mukaisten lupien hakeminen tapahtuu ympäristölupahakemuksen yhteydessä lupa- ja valvontavirastolta. Vesitaloushankkeelle on oltava lupaviranomaisen lupa, jos se voi muuttaa vesistön asemaa, syvyyttä, vedenkorkeutta, virtaamaa, rantaa, tilaa tai vesiympäristöä sekä pohjaveden laatua tai määrää. Tällaisia toimintoja ovat kaivoshankkeissa mm. vesi- ja maa-alueiden kuivatus, veden johtamisjärjestelyt, vedenotto ja ojitustoimet. Lisäksi myös pengerrysten ja patojen rakentaminen voi olla peruste vesilain mukaisen luvan tarpeelle. Vesistöylitykset siltarakenteilla Kitisen ja Kelujoen yli edellyttävät vesiluvan hakemista.

Kaivoslupa

Kaivostoiminnan harjoittaminen edellyttää kaivoslain 16 §:n mukaan kaivoslupaa. Kaivosluvan osalta toimivaltainen lupaviranomainen on Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes). Hakemukseen liitetään YVA-selostus sekä luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen Natura-arviointi johtuen hankkeen sijoittumisesta Natura-alueelle sekä osayleiskaava.

Kaivoslain 47 §:n mukaan *”kaivosalueen ja kaivoksen apualueen suhde muuhun alueiden käyttöön tulee olla selvitetty. Kaivostoiminnan tulee perustua maankäyttö- ja rakennuslain mukaiseen oikeusvaikutteiseen kaavaan taikka kaivostoiminnan vaikutukset huomioon ottaen asian tulee olla muutoin riittävästi selvitetty yhteistyössä kunnan, maakunnan liiton ja elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen kanssa.”*

Kaivosluvassa määritellään kaivosalue ja kaivoksen apualue. Lain 19 §:n mukaisesti *”Kaivosalueen on oltava yhtenäinen alue, ja sen tulee suuruudeltaan ja muodoltaan olla sellainen, että turvallisuutta, kaivostoiminnan sijoittamista ja kaivostekniikkaa koskevat vaatimukset täyttyvät. Kaivosalue ei saa olla suurempi kuin mitä kaivostoiminta välttämättä edellyttää ottaen huomioon kysymyksessä olevan esiintymän laatu ja laajuus.* Lisäksi kaivosluvassa annetaan kaivoslain 52 §:n mukaisia määräyksiä yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi.

Kaivoksen apualueeksi voidaan määrätä sellainen kaivostoiminnan kannalta välttämätön kaivosalueen vieressä sijaitseva alue, joka on tarpeen teitä, kuljetuslaitteita, voima- tai vesijohtoja, viemäreitä, vesien käsittelyä tai riittävään syvyyteen maan pinnasta louhittavaa kuljetusväylää

varten." Kaivosaluetta ja kaivoksen apualuetta saa käyttää vain siihen tarkoitukseen, jota varten käyttö- tai muu oikeus on myönnetty.

Kaivoslain mukaisessa kaivostoimituksessa määritellään korvaukset niihin oikeutetuille.

Kaivoslupa oikeuttaa hyödyntämään kaivosalueella tavatut kaivosmineraalit, sivutuotteet ja kallio- ja maaperään kuuluvat aineet siltä osin kuin niiden käyttö on tarpeen kaivostoimintaan kaivosalueella.

Lain mukaan kaivosluvan haltija on velvollinen huolehtimaan siitä, että:

1) kaivostoiminnasta ei aiheudu haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle;

2) kaivostoiminnasta ei aiheudu huomattavaa haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle eikä kaivostoiminnan kokonaiskustannukset huomioon ottaen kohtuudella vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta;

3) louhinnassa ja hyödyntämisessä ei tapahdu kaivosmineraalien ilmeistä tuhlausta;

4) kaivoksen ja esiintymän mahdollista tulevaa käyttöä ja louhimistyötä ei vaaranneta tai vaikeuteta.

Kaivoslupaan perustuvaa malminetsintää jatketaan myös Sakatin kaivoshankkeen rakentamis- ja toimintavaiheen aikana.

Kaivosturvallisuuteen liittyvät luvat

Kaivoksen rakentamiseen ja tuotannolliseen toimintaan on oltava kaivoslain 121 §:n mukainen Turvallisuus- ja kemikaaliviraston myöntämä kaivosturvallisuuslupa. Kaivosturvallisuuslupaa koskevassa hakemuksessa esitetään mm. alue- ja rakentamissuunnitelmat, louhintasuunnitelmat sekä luotettava selvitys kaivosturvallisuusvaatimusten huomioon ottamisesta ja muista kaivosturvallisuuden kannalta merkityksellisistä seikoista.

Lisäksi Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle tehdään teollisuuskemikaaliasetuksen (59/1999) mukaiset kemikaalien laajamittaista käyttöä ja varastointia koskevat lupahakemukset. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto toimii myös REACH-asetuksen (kemikaalien rekisteröinti) ja CLP-asetuksen (kemikaalien luokitus, merkinnät ja pakkaaminen) mukaisena toimivaltaisena viranomaisena, jolle kuuluu mm. näiden EU-asetusten mukaisten velvoitteiden noudattamisen valvonta yhdessä Lupa- ja valvontaviraston (LVV) kanssa. Räjähteiden käsittely, räjäytys- ja louhintatyöt, nostolaitteet, sähkölaitteet yms. edellyttävät omat lupansa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta.

Kaivosaluelunastuslupa

Kaivostoimintaa varten tarvittavan alueen omistus- tai käyttöoikeus voidaan hankkia joko sopimusteitse tai valtioneuvoston myöntämällä kaivosaluelunastusluvalla. Kaivoslain 49 §:n mukainen kaivosaluelunastuslupa voidaan myöntää, jos kaivoshanke on yleisen tarpeen vaatima. Yleisen tarpeen vaatimusta arvioidaan erityisesti kaivoshankkeen paikallis- ja aluetaloudellisten sekä työllisyysvaikutusten ja yhteiskunnan raaka-ainehuollon tarpeen perusteella.

Alueiden käyttöoikeuksien lunastaminen toteutetaan maanmittauslaitoksen suorittamassa kaivostoimituksessa. Kaivosluvassa voidaan myöntää rajoitettu käyttö- tai muu oikeus kaivoksen apualueeseen, mikäli alueelle suunniteltujen toimintojen sijoittamista ei muutoin voida järjestää tyydyttävästi ja kohtuullisin kustannuksin.

Patoturvallisuus

Patoturvallisuuslain (494/2009) mukaisena toimivaltaisena viranomaisena hankkeen patoturvallisuusasioissa toimii Lapin elinvoimakeskus (EVK). Lakia sovelletaan patoihin niihin kuuluvine rakennelmineen ja laitteineen riippumatta siitä, mistä aineesta tai millä tavalla pato on rakennettu tai mitä ainetta sillä padotaan. Viranomaisen on vesilain, ympäristönsuojelulain sekä alueidenkäyttölain mukaista padon rakentamista ja käyttöä koskevaa viranomaispäätöstä ratkaistessaan pyydettävä lausunto patoturvallisuusviranomaiselta. Patoturvallisuusviranomaisen on lausunnossaan esitettävä tarvittaessa arvio padon mitoituksesta patoturvallisuuden kannalta. Lisäksi ennen käyttöönottoa pato on luokiteltava ja sille on hyväksytettävä vahingonvaaraselvitys ja tarkkailuohjelma patoturvallisuusviranomaisella.

Liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain mukaiset luvat

Kaivoksen rakentaminen edellyttää liittymien ja yhdysteiden rakentamista. Liittymät valtatiehen rakennetaan liikennejärjestelmistä ja maanteistä annetun lain (503/2005) mukaisten suunnitelmien mukaisesti. Näiden suunnitelmien tulee pääsääntöisesti perustua oikeusvaikutteiseen kaavaan. Siksi osayleiskaavoituksen yhteydessä tehdään yksityistievaihtoehdosta aluevaraussuunnitelmat. Yhdystiet voidaan toteuttaa yleisenä tai yksityistienä. Tien luonne huomioon ottaen tien sijainti ja suhde muuhun alueiden käyttöön voidaan ilman kaavaakin riittävästi selvittää yhteistyössä kunnan ja maakunnan liiton kanssa. Tiesuunnitelmaan perustuvan sillan rakentaminen ei todennäköisesti edellytä omaa rakentamislupaa, mutta tarvitsee vesilain mukaisen luvan. Siltasuunnitelman ja sillan rakentamisen hyväksyy elinvoimakeskus. Sisä-Suomen elinvoimakeskus käsittelee valtion tieverkkoa koskevat luvat kuten liittymäluvat, erikoiskuljetusluvat, maantien suoja-alueelle rakentamisen, opasteet, työluvat sekä putkien ja johtojen sijoittamisen tiealueelle.

Sähkömarkkinalain mukaiset luvat

Nimellisjännitteeltään vähintään 110 kV:n sähköjohdon rakentamiselle on haettava sähkömarkkinalain (588/2013) mukaista tarveperusteista hankelupaa Energiavirastolta. Hankeluvassa ei määrätä sähköjohdon reittiä. Sähköjohdon hankeluvan myöntämisen edellytyksenä on, että sähköjohdon rakentaminen on sähkön siirron turvaamiseksi tarpeellista. Lupahakemuksessa tulee esittää mm. selvitys voimajohdon ympäristövaikutuksista ja soveltuvuudesta alueen maankäyttöön (valtioneuvoston asetus sähkömarkkinoista 65/2009).

Kaivoksen 110 kV:n voimajohdon rakentaminen edellyttää tutkimusluvan hankkimista Maanmittauslaitokselta voimajohdon suunnan selvittämiseksi. Voimalinjalle on saatu tutkimuslupa (MML 89827/03 04/2024) elokuussa 2024, joka on voimassa kolme vuotta (29.8.2027). Tutkimusluvasta on valitettu Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen. Hallinto-oikeus on hylännyt valituksenalaisen päätöksen täytäntöönpanon kieltämistä koskevan vaatimuksen. Hallinto-oikeus antaa vireillä olevaan valitusasiaan ratkaisun myöhemmin erikseen. Tutkimuslupa koskee ainoastaan lunastuksen kohteen selvittämiseksi tarpeellisen tutkimuksen suorittamista mahdollista myöhemmin tapahtuvaa lunastusta varten. Lunastusluvalla perustetaan voimajohdon rakentamisen, käytön ja kunnossapidon kannalta tarpeelliset kiinteistöjen käyttöoikeuksien rajoitukset. Maa-alueet pysyvät lunastustoimituksen kohteena olevan maa-alueen omistajalla, mutta lunastustoimituksen yhteydessä maa-alueiden omistaja saa lunastuslain mukaisesti korvauksen taloudellisista menetyksistä.

Maa-aineslaki

Kaivoksen valmistelutöihin, kiviaineksen hankkimiseksi esimerkiksi teiden rakentamista varten, voidaan hakea maa-ainesten ottolupia.

Luonnonsuojelulain mukaiset poikkeamisluvat

Luonnonsuojelualueet

Luonnonsuojelualueista säädetään luonnonsuojelulaissa. Luonnonsuojelualueet perustetaan yleensä valtion omistamalle maalle, jolloin perustettavista luonnonsuojelualueista säädetään aina lailla tai asetuksella. Valtion omistamalla maalla sijaitsevan luonnonsuojelualueen lakkauttamisesta tai muutoksesta voidaan päättää vain lainsäädäntöteitse lain tai asetuksen muutoksella.

Yksityisen henkilön maalle perustettavan luonnonsuojelualueen perustamisesta päättää lupa- ja valvontavirasto. Luonnonsuojelualueen perustamispäätös on pysyvä, ja siitä tehdään merkintä kiinteistörekisteriin.

Yksityinen luonnonsuojelualue voidaan lakkauttaa, jos alueella suojeltavaksi määrätyt luonnonarvot ovat oleellisesti vähentyneet tai luonnonsuojelualue estää yleisen edun mukaisen erittäin tärkeän hankkeen tai suunnitelman toteuttamisen. Yksityisen henkilön omistamalla maalla sijaitsevan luonnonsuojelualueen lakkauttamisesta päättää lupa- ja valvontavirasto. Lakkauttamista voi hakea maanomistaja tai se, jota asia muuten koskee, ja suojelualueen rauhoitus voidaan lakkauttaa joko kokonaan tai osittain tai rauhoitusmääräystä voidaan lieventää lupa- ja valvontaviraston päätöksellä.

Lajisuojelu

Kaivoksen toteuttaminen edellyttää luonnonsuojelulain (9/2023) 83 §:n mukaista lupaa poiketa luontodirektiivin (92/43/ETY) ja luonnonsuojelulain mukaisesta lajisuojelusta tiettyjen suunnittelualueella tai sen läheisyydessä esiintyvien suojeltujen kasvi- ja eläinlajien osalta. Yhden lajin osalta haetaan poikkeuslupaa luonnonsuojelulain 74 § mukaisesta rahoitetun kasvilajin hävittämis- ja heikentämiskiellosta. Poikkeukset lajisuojelusta myöntää pääsääntöisesti lupa- ja valvontavirasto. Edellytyksenä luonnonsuojelulain 83 §:n mukaisen poikkeusluvan myöntämiselle on, että hankkeesta ei ole haittaa suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle. Lisäksi lain 78 §:ssä tarkoitettujen lajien sekä lintulajien osalta poikkeuslupa voidaan myöntää vain lain 83 §:ssä tarkemmin säädetyissä tapauksissa ja sillä edellytyksellä, ettei hankkeelle ole muuta tyydyttävää ratkaisua.

Natura-suojelu

Suunnittelualueella osittain sijaitseva Viiankiaavan Natura-alue (FI1301706) on sisällytetty osaksi Suomen Natura–verkostoa luonto- ja lintudirektiivin perusteella (SAC/SPA). Mikäli luonnonsuojelulain 35 §:n mukainen Natura-arviointi- ja lausuntomenettely osoittaa hankkeen tai suunnitelman merkittävästi heikentävän Natura-alueen suojeluperusteina esitettyjä luonnonarvoja, ei viranomainen saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseen tai hyväksyä/ vahvistaa suunnitelmaa. Tällöin luvansaanti vaatii valtioneuvoston yleisistunnon LSL 39 §:n mukaisen päätöksen. Tässä tapauksessa vaatimuksena on, että hanke tai suunnitelma on toteutettava erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavasta syystä, eikä vaihtoehtoista ratkaisua ole.

Mikäli Natura-alueen suojeluperusteena on luontodirektiivin liitteen I ensisijaisesti suojeltava luontotyyppi tai liitteen II ensisijaisesti suojeltava laji, on luvan saamiselle vielä lisäedellytyksiä. Tällöin edellytetään ihmisten terveyteen, yleiseen turvallisuuteen tai ympäristölle muualla koituviin erittäin merkittäviin suotuisiin vaikutuksiin liittyvää syytä tai muuta erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavaa syytä, joka vaatii luvan myöntämistä tai suunnitelman hyväksymistä tai vahvistamista. Viimeksi mainitussa tapauksessa asiasta tarvitaan EU-komission lausunto.

Valtioneuvoston on hankkeen tai suunnitelman toteuttamista koskevassa päätöksessä määrättävä Natura 2000 -verkoston yhtenäisyydelle tai luonnonarvoille aiheutuvien heikennysten korvaamiseksi tarvittavista toimenpiteistä. Käytännössä suojeluperusteisiin kohdistuvien heikennysten korvaaminen voisi tarkoittaa esimerkiksi olemassa olevan Natura-alueen laajentamista, ennallistamistoimenpiteitä ja/tai uuden luonnonsuojelualueen perustamista, joka liitetään Natura-suojeluun. Toimenpiteiden kustannuksista vastaa hankkeen tai suunnitelman toteuttaja. Kustannusvastuuta voidaan kohtuullistaa ottaen huomioon hankkeen tai suunnitelman perusteena oleva yleisen edun kannalta pakottava syy.

Suomessa ei ole ennakkotapausta valtioneuvoston LSL 39 §:n mukaisesti tekemästä päätöksestä poiketa Natura-suojelusta kaavoitusmenettelyn yhteydessä. Sakatin kaivoshankkeen YVA-menettelyn yhteydessä on laadittu hankkeen Natura-vaikutusten arviointi, joka on päivitetty vuonna 2025 (WSP 2025). Arvioinnista on pyydetty lausunnot LSL 35 §:n mukaisesti Lapin ELY-keskukselta, Metsähallitukselta ja muilta maanomistajilta.

Natura-arvioinnin ja siitä saatujen lausuntojen mukaan, on mahdollista, että hanke voi aiheuttaa merkittävää heikennystä eräisiin Viiankiaavan suojeluperusteisiin. Sekä Lapin ELY-keskus että Metsähallitus yhtyvät Natura-arvioinnin johtopäätökseen, että Sakatin kaivoshankkeen vaihemaakuntakaavan hyväksyminen edellyttää valtioneuvoston luonnonsuojelulain 39 §:n nojalla tekemää päätöstä.

Soidensuojelu

Viiankiaavan Natura 2000 -alue kuuluu suurimmalta osin soidensuojelulain (851/1988) nojalla perustettuun soidensuojelualueeseen. Soidensuojelualueiden tavoitteena on turvata alkuperäinen suoluonto. Tärkein seikka soidensuojelualueista perustettaessa on turvata alueiden luonnonmukaisen vesitalouden säilyminen (HE 20/1988). Soidensuojelualueilla on kielletty toimenpiteet, jotka saattavat muuttaa suoalueen luonnonmukaista tasapainoa ja vahingoittaa maa- ja kallioperää (Soidensuojeluasetus 30.9.1988/852 1 §). Soidensuojelualueilla on 1 §:n mukaan kielletty muun muassa ojitus ja maa-aineisten ottaminen, rakennusten, teiden ja laitteiden rakentaminen,

turvemailla olevan puuston hakkaaminen, luonnonvaraisten selkärankaisten eläinten tappaminen, pyydystäminen ja hätyyttäminen sekä muut toimenpiteet, jotka saattavat muuttaa suoalueen luonnonmukaista vesitasapainoa.

Yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan hankkeen toteuttaminen edellyttää Viiankiaavan soidensuojelualueen osalta soidensuojelulainsäädännön muuttamista. Vaihemaakuntakaava voidaan hyväksyä vasta muutoksen jälkeen. Perustellun päätelmän mukaan Viiankiaavan soidensuojelualue voidaan kokonaan tai osittain lakkauttaa lain (851/1988) muutoksella tai alueen rauhoitussäännöksiä voidaan lieventää muuttamalla rauhoitusasetusta (852/1988).

Ympäristöministeriön kaavaehdotuksesta antaman lausunnon mukaan kaavan hyväksyminen edellyttää soidensuojelulain muuttamista. Ympäristöministeriö valmistelee lain muutoksen.

Muut luvat

Mahdolliset yksityistiet rakennetaan yksityistielain mukaisesti (358/1962).

Mikäli rakentamisvaiheessa tulee erikoiskuljetuksia, on niille haettava lupaa Sisä-Suomen elinvoimakeskukselta.

Muinaisjäännökset ovat muinaismuistolailla (295/1963) suojeltuja ja ilman muinaismuistolain nojalla annettua lupaa on kielletty kaikenlainen kiinteään muinaisjäännökseen kajoaminen kuten kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen ja poistaminen. Luvan myöntää museoviranomainen.

6. TAVOITTEET

6.1 Kaivoshankkeen tavoitteet

Tavoitteena on suunnitella Sakatin kaivoksen sekä siihen liittyvien toimintojen ja liikenneyhteyksien toteuttaminen, mikä edellyttää alueen yleiskaavan sekä asemakaavan laatimista. Osayleiskaavan tärkeänä tavoitteena on kaivostoiminnan yhteensovittaminen kestävällä tavalla alueen arvokkaan luonnonympäristön, asumisen ja elinkeinojen kanssa. Tavoitteena on suunnitella ja varata riittävät alueet kaivoshankkeeseen liittyville toiminnoille, kaivoksen toiminnan aikaisille ja pysyville suoja-alueille, rakenteille ja yhteyksille sekä määritellä niiden välittömän ympäristön maankäyttö.

6.2 Kunnan tavoitteet

Kaivosohjelma

Sodankylän valtuusto hyväksyi kokouksessaan 4.6.2026 § 46 Sodankylän kaivosohjelman 2026-2030.

Kaivosohjelman tarkoituksena on toimia kunnalle strategisena ohjausvälineenä, joka suuntaa ja tukee kaivostoiminnan kehitystä alueella. Ohjelma pyrkii luomaan kestävän pohjan kaivosteollisuudelle, joka hyödyttää paikallista yhteisöä, ympäristöä ja taloutta. Sodankylän kunta haluaa määrittää selkeästi oman tahtotilansa kaivostoiminnan suhteen. Kunnan tavoitteena on edistää kaivostoimintaa tavalla, joka vahvistaa paikallista elinvoimaa, turvaa ympäristön kestävyyden ja rakentaa luottamusta paikallisyhteisöjen kanssa.

Kaivosohjelmassa kunta linjaa tavoitteekseen, että paikkakunnalla harjoitettava kaivostoiminta on kunnan arvojen mukaisesti *sosiaalisesti, taloudellisesti ja ympäristöllisesti kestävää*. *Sosiaalinen kestävyys* kaivostoiminnassa tarkoittaa sitä, että kaivoksia toteutetaan tavalla, joka tuo hyötyjä ihmisille ja kylille kaivosten välittämässä ja välillisessä vaikutuspiirissä. Kaivostoiminnasta syntyvät haitat tulee minimoida ja korvata täysimääräisesti, ja samalla on varmistettava, että paikalliset luontoon perustuvat elinkeinot sekä paikallinen kulttuuri säilyttävät toiminta- ja kehittämisedellytyksensä pitkällä aikavälillä. Kestävä kaivostoiminta huomioi sosiaaliset vaikutukset, kuten työllisyyden, terveyden ja koulutuksen paikallisyhteisöissä. Keskeistä on luotettavan tiedon saatavuus ja avoin jakaminen kaivostoiminnan vaikutuksista. *Taloudellinen kestävyys* tarkoittaa sitä, että taloudellinen hyöty jakautuu oikeudenmukaisesti, ja kaivostoiminta luo paikallista työllisyyttä ja liiketoimintamahdollisuuksia. Kaivostoiminnalla on keskeinen rooli alueemme elinvoimaisuudessa. *Ympäristöllisesti kestävä* kaivostoiminta vaatii aktiivista yhteistyötä sidosryhmien, kuten paikallisyhteisöjen kanssa. Tämä auttaa ymmärtämään paremmin paikallisia tarpeita ja huolenaiheita sekä vähentää konflikteja. Sodankylän kunta vaatii paikkakunnalla toimivia kaivosyhtiöitä ja malminetsintäyhtiöitä ottamaan käyttöön ja kehittämään toimintaa ja yhteistyötä noudattaen ja hyödyntäen kestävän kaivostoiminnan verkoston kaivosteollisuudelle kehittämää kaivosvastuujärjestelmää ja sen työkaluja.

Kaivosohjelmassa on myös kaivoshankkeiden etenemisen edellytyksenä kaivossopimus, joka määrittää yhteistyön pelisäännöt koko kaivoksen elinkaaren ajalta.

Sodankylän kunnan keskeiset kaivostoimintaa koskevat linjaukset ovat

- Kunta on kaivosmyönteinen, mutta vastuullinen toimija.
- Kunta edellyttää sopimuksellista yhteistyötä kaivosyhtiöiden kanssa.
- Kaivostoiminnan taloudellisten hyötyjen tulee olla ensisijaisesti paikallisia.
- Kunta ohjaa maankäyttöä suunnitelmallisesti ja ennakoivasti.
- Kunta toimii aktiivisena edunvalvojana kaivosasioissa.
- Infrastruktuuri ja liikenneturvallisuus ovat keskeisiä edellytyksiä.
- Kaivostoimintaa seurataan ja päätöksenteko perustuu tietoon.
- Elinkeinojen yhteensovittaminen on keskeinen periaate.
- Kunnan tavoitteena on kokonaiskestävä kaivostoiminta.

Suojelu, loma-asutus ja virkistys

Tavoitteena on soidensuojelun ja alueen suoja-alueen virkistyksen turvaaminen.

Kitisen- ja Kelujoen rannoille on yleiskaavoitettu loma-asuntoalueita (RA). Kaivoshanke saattaa edellyttää toteutumattomien rakennuspaikkojen siirtoa kaava-alueella tai poistamista.

Suunnittelualueen virkistys- ja moottorikelkkareittien toimivuus pyritään turvaamaan.

6.3 Maakunnalliset tavoitteet

Sakatin kaivoshankkeen vaihemaakuntakaavan tavoitteista voidaan johtaa osayleiskaavaan mm. seuraavat tavoitteet:

- Sakatin kaivoksen sekä siihen liittyvien laitosten ja muiden toimintojen sijoittuminen alueelle
- kaivoksen tieyhteyksien ja 110 kV voimalinjan toteuttaminen
- muun maankäytön ratkaiseminen yhdyskuntarakenteen sekä luonto-, kulttuuri- ja maisema-arvojen kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla
- yhteensovittaminen alueen muun maankäytön ja elinkeinojen, kuten poronhoidon kanssa
- Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava, ettei Viiankiaavan Natura 2000-alueen luontoarvoja heikennetä merkittävämmin kuin Natura-arviointi- ja lausuntomenettelyssä sekä LSL:n 39 §:n mukaisessa päätöksessä on todettu.
- Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava, että Natura-arvioinnissa esitetyt lievennystoimenpiteet otetaan käyttöön.
- Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee turvata Kitisen joen rantavyöhykkeellä ja Viiankiaavan suuntaan riittävän peitteinen ja ehjä suojavyöhyke haitallisten ympäristövaikutusten, kuten melun ja maisemahaitan lieventämiseksi.

Pohjois-Lapin maakuntakaava 2040 on saanut lainvoiman 20.3.2026. Maakuntakaava on kumonnut Pohjois-Lapin maakuntakaavan. **Pohjois-Lapin maakuntakaava**sta **2040** voidaan johtaa osayleiskaavaan seuraavat tavoitteet:

- valtakunnallisesti tärkeä kansainvälisen liikennekäytävän kehittäminen
- itä-länsisuuntaisen rautatien yhteystarpeen varaaminen
- maaseudun kehittämisen kohdealue, maaseudun elinkeinojen, kyläseutu-matkailun, palvelujen, asutuksen ja kulttuuriympäristön kehittäminen
- mineraalipotentiaalivyöhyke, kaivostoiminnan kehittäminen
- tieyhteyksien toteuttaminen
- Viiankiaavan Natura-alueen suojelu
- pohjavesialueet
- poronhoidon turvaaminen (mm. ph7357 ja ph 7429)
- maakunnallisen moottorikelkkayhteyden jatkuvuus
- puolustusvoimien vesistöharjoitusalue
- työpaikka-alue (TP 610)

Lapissa on yhdistetty kaksi maakunnallista suunnitteluasiakirjaa maakuntasuunnitelma ja maakuntaohjelma Lappi-sopimukseksi. Lapin liiton hallitus päätti kokouksessaan 10.11.2025 lähettää Lappi-sopimuksen 2026–2029 luonnoksen liitteineen valtuuston käsittelyyn ja hyväksyttäväksi. Lapin liiton valtuusto viimeisteli ja hyväksyi Lappi-sopimuksen kokouksessaan 1.12.2025. Lappi-sopimus on maakuntaohjelmana lakisääteinen strategia, joka ohjaa maakunnan kehittämistä aina seuraavan neljän vuoden ajan.

Lappi-sopimus 2026–2029 on kuvattu Lapin liiton www-sivuilla. Seuraavassa on kerrottu tiivistelmänä Lappi-sopimus 2026–2029 sisältö (www.lapinliitto.fi/lapinliitto/lappi-sopimus):

Aluekehittämisen visio on vuosille 2026–2029 seuraava: *”Onnellinen Lappi hyvinvointia ja kestävää kasvua arktisella alueella.”*

Lappi-sopimuksessa on määritelty kehittämistehtäviä, missioita, joiden edistämiseen maakunnan eri toimijat ovat omissa rooleissaan sitoutuneet. Missiot on johdettu YK:n Agenda 2030 -kestävän kehityksen toimintaohjelman tavoitteista. Kehittämistehtävät ovat seuraavat:

- Kestävä ja menestyvä Lappi: Rakennamme kasvua ja turvaamme alueellisesti tasa-arvoista kehitystä.
- Vetovoimainen Lappi: Kehitämme veto- ja pitovoimaa sekä viestimme siitä vahvalla Lappi-brändillä.
- Kilpailukyinen ja Uudistuva Lappi: Kasvatamme kilpailukykyä panostamalla osaamiseen ja vahvistamalla TKI-toimintaa (tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminta).
- Ilmastoviisas ja luontopositiivinen Lappi: Teemme toimenpiteitä ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja siihen sopeutumiseksi, sekä turvaamme luonnon monimuotoisuutta.
- Yhteinen Lappi: Edistämme lappilaisten hyvinvointia, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä.

7. SUUNNITTELUTILANNE

7.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvosto on tehnyt päätöksen uusista valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017. Päätös korvaa valtioneuvoston vuonna 2000 tekemän ja 2008 tarkistaman päätöksen. Valtioneuvoston päätös tuli voimaan 1.4.2018.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet:

- Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- Tehokas liikennejärjestelmä
- Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Sakatin kaivoshankkeen osayleiskaavan kannalta merkittäviä tavoitteita ovat:

- Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiselle sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.
- Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta.
- Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.
- Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.
- Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.
- Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys, tai riskit hallitaan muulla tavoin.
- Suuronnettomuusvaaraa aiheuttavat laitokset, kemikaaliratapihat ja vaarallisten aineiden kuljetusten järjestelyratapihat sijoitetaan riittävän etäälle asuinalueista, yleisten toimintojen alueista ja luonnon kannalta herkistä alueista.
- Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.
- Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.
- Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävyydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.
- Edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä. Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden kannalta merkittävien alueiden säilymisestä.

7.2 Pohjois-Lapin maakuntakaava 2040

Pohjois-Lapin maakuntakaava 2040 on saanut lainvoiman 20.3.2026. Inarin, Sodankylän ja Utsjoen kuntia koskeva kokonaismaakuntakaava piirtää maankäytön suuntaviivoja pitkälle tulevaisuuteen. Maakuntakaava on kumonnut Pohjois-Lapin maakuntakaavan.

Osayleiskaavan suunnittelualue sijoittuu pääosin metsätalous- ja poronhoitovaltaiselle alueelle (M-1). Sakatin kaivoshankkeen maanalainen pohjoisosa sijoittuu maakuntakaavan luonnonsuojelualueelle (SL 4313), jolla on osoitettu luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltavaksi tarkoitettuja alueita tai kohteita sekä Natura 2000 -verkostoon sisällytettyjä alueita.

Suunnittelualueen länsiosa kuuluu maaseudun kehittämisen kohdealueeseen (mk 8025), jolla on osoitettu maaseutuvyöhykkeitä, joihin kohdistuu alueenkäytöllisiä kehittämistarpeita ja niiden yhteensovittamista. Alueella tulee säilyttää ja kehittää monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, kylämaaseutumatkailua, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä. Pysyvän asutuksen sijoittumista tulee edistää olemassa olevaa rakennetta hyödyntäen.

Suunnittelualue kuuluu pääosin Jäämeren käytävän (LK) alueelle sekä mineraalipotentiaaliselle vyöhykkeelle.

Maakuntakaavassa on suunnittelualueelle osoitettu moottorikelkkailureitin yhteystarve. Pohjois-Lapin maakuntakaavassa 2040 on osoitettu ohjeellinen / vaihtoehtoinen pääradan linjaus osayleiskaavan suunnittelualueen eteläpuolelle. Tunturiradan suunnittelu jatkuu Lapin turvallisuus- ja liikennevaihemaakuntakaavan 2050 yhteydessä.

Maakuntakaavassa on varattu työpaikka-alueita (TP 610) Kitisen itärannalle Kelukosken voimalaitoksen ja suunnittelualueen väliselle alueelle taajaman pohjoispuolelle. Valtatien 5 uusi linjaus on osoitettu (yt/o) merkinnällä.

Viiankiaavan ja Kitisen väliselle alueelle on merkitty pohjavesialueet, jotka osin sijoittuvat osayleiskaavan suunnittelualueelle. Alueella on myös poronhoidon kannalta erityisen tärkeän kohteen merkintä (ph 7357). Merkintä perustuu Oraniemen paliskunnan poroaitaan. Alueen suunnittelussa on turvattava poronhoidolle merkittävien rakenteiden/alueiden säilyminen.

Pohjois-Lapin maakuntakaavassa 2040 suunnittelualueelle kohdistuu seuraavia merkintöjä ja määräyksiä:	
SL	**LUONNONSUOJELUALUE** Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltavaksi tarkoitettuja alueita tai kohteita sekä Natura 2000 -verkostoon sisällytettyjä alueita.
M-1	**METSÄTALOUS- JA PORONHOITOVALTAINEN ALUE** Merkinnällä osoitetaan pääasiassa metsätalouteen ja poronhoitoon tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta myös muihin tarkoituksiin.
TP	**TYÖPAIKKA-ALUE** Merkinnällä osoitetaan monipuoliset työpaikka-alueet, joissa voi olla toimisto- ja palvelutyöpaikkoja sekä ympäristöhäiriöitä aiheuttamatonta teollisuutta ja varastointia.
EP	**PUOLUSTUSVOIMIEN JA RAJAVARTIOLAITOKSEN ALUE** Merkinnällä osoitetaan sellaiset puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen pysyvässä käytössä olevat tai sellaiseksi suunnitellut varuskunta-, harjoitus- ja vastaavat alueet, joilla liikkuminen on rajoitettua.
pr/o	**PÄÄRATA, OHJEELLINEN / VAIHTOEHTOISET LINJAUKSET**
	MOOTTORIKELKKAILUREITTI
	MOOTTORIKELKKAILUREITTI, YHTEYSTARVE

	MAASEUDUN KEHITTÄMISEN KOHDEALUE Merkinnällä osoitetaan maaseutuvyöhykkeitä, joihin kohdistuu alueidenkäytöllisiä kehittämistarpeita ja niiden yhteensovittamista.
	JÄÄMEREN KÄYTÄVÄ Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti tärkeä kansainvälinen kehittämiskäytävä.
	TÄRKEÄ TAI VEDENHANKINTAAN SOVELTUVA POHJAVESIALUE Merkinnällä osoitetaan pohjavesialueet, jotka ovat ominaisuuksiltaan arvokkaita ja jotka voivat olla tai ovat yhdyskuntien vedenhankinnan kannalta tärkeitä.
	MINERAALIPOTENTIAALINEN VYÖHYKE Merkinnällä osoitetaan sellaisia vyöhykkeitä, joissa on todettu merkittäviä malmi- ja mineraalivarantoja.
	PALISKUNNAN RAJA / ESTEAITA Merkinnällä osoitetaan paliskuntien välinen raja tai esteaita
	PORONHOIDON KANNALTA ERITYISEN TÄRKEÄ ALUE/KOHDE/AITA Merkinnällä osoitetaan poronhoidon kannalta erityisen tärkeitä alueita, kohteita tai kiinteitä laidunkiertoaitoja sekä valtakuntien väliset poroesteaidat.
	VALTATIE
	MERKITTÄVÄSTI PARANNETTAVA TIE
	AJONEUVOTESTAUKSEN KEHITTÄMISKÄYTÄVÄ Merkinnällä osoitetaan arktiseen ajoneuvotestauksen kehittämiseen ja tutkimukseen liittyviä tieosuuksia.
	EKOLOGINEN YHTEYSTARVE Merkinnällä osoitetaan ekologiseen verkostoon liittyviä olemassa olevia tai tavoitteellisia yhteyksiä.
	VOIMAJOHTO

Sakatin kaivoshankkeen osayleiskaavan suunnittelualuetta koskeviksi suunnittelumääräyksiksi on tunnistettu seuraavat koko maakuntakaavaa koskevat suunnittelumääräykset:

Alueidenkäyttöä ja toimintoja suunniteltaessa tulee edistää yhdyskuntarakenteen eheyttämistä, elinympäristön laadun parantamista sekä joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen edellytysten kehittämistä. Suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota alueen erityisolosuhteisiin.

Alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon maanpuolustuksen ja rajavalvonnan tarpeet ja turvattava niille riittävät alueelliset kehittämisedellytykset ja toimintamahdollisuudet.

Alueidenkäytön suunnittelussa on alueen erityispiirteisiin tukeutuen otettava huomioon arvokkaat luonnonympäristöt, arvokkaat maisema-alueet, rakennetut kulttuuriympäristöt, saamelaisten kulttuuriympäristön erityispiirteet ja arkeologinen kulttuuriperintö sekä kiinnitettävä erityistä huomiota rakennetun ympäristön laatuun. Suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta sekä edistettävä luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.

Maisemallisesti herkillä alueilla, kuten jokien ja järvien rannoilla ja arvokkaimmilla vara- ja tunturialueilla sekä pääteiden, matkailupalvelualueiden, retkeilyreittien ja taajamien läheisissä metsissä metsänkäsittelytoimenpiteet on suunniteltava huolellisesti ottaen huomioon maiseman ominaispiirteet ja pyrittävä välttämään suuria muutoksia.

Rakennuksia tai muita huomattavia rakenteita ei tule suunnitella sijoitettavaksi maisemallisesti arvoille paikoille, kuten kapeisiin niemen kärkiin ja kannaksille sekä rantamaisemaa hallitsevien kumpareiden huipulle.

Alueidenkäytön suunnittelussa on huolehdittava maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten pelto- ja metsäalueiden kannalta merkittävien alueiden säilymisestä.

Alueidenkäytön suunnittelussa on turvattava valtakunnallisten energiahuollon kannalta merkittävien voimajohtojen ja kaukokuljettamiseen tarvittavien kaasuputkien linjaukset ja niiden toteuttamismahdollisuudet. Voimajohtolinjauksissa tulee hyödyntää ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä.

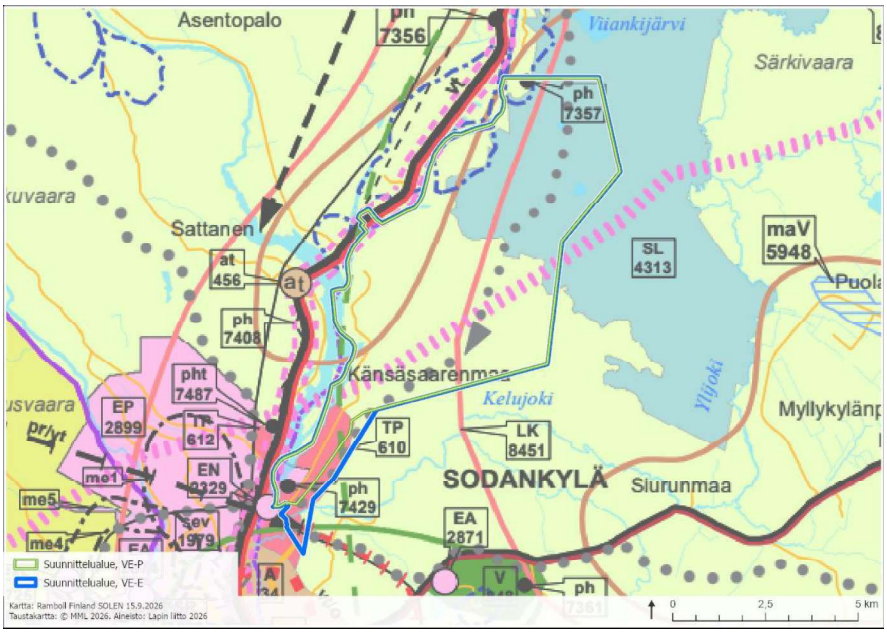
Poronhoitoalueella on turvattava poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet. Valtion maiden suunnittelun osalta on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajien kanssa.

Alueidenkäytön suunnittelussa on varauduttava sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Tulva-, sortuma- ja vyörymävaara-alueet on osoitettava yleis- ja asemakaavoissa joko alueina tai rakentamisrajoituksina. Rakennuspaikkoja ei saa suunnitella sijoitettavaksi alueille, joilla on tulvan, sortuman tai vyörymän vaaraa. Tästä voidaan poiketa vain, jos tarve- ja vaikutusselvityksiin perustuen osoitetaan, että tulvariskit pystytään hallitsemaan ja että rakentaminen on kestävän kehityksen mukaista. Maankäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon tulvariskialueet ja tulvien hallintasuunnitelmat.

Suunnittelussa on pyrittävä ehkäisemään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.

Alueiden käyttöä suunniteltaessa tulee varmistaa kulttuuriperintötiedon ajantasaisuus (kulttuuriympäristön ja/tai maiseman kannalta tärkeät alueet tai kohteet, kiinteät muinaisjäännökset tai muut arkeologiset kulttuuriperintökohteet), ja oltava yhteydessä alueelliseen vastuumuseoon sekä varauduttava tarpeellisiin selvityksiin. Ilman muinaismuistolain nojalla annettua lupaa on kiinteän muinaisjäännöksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen kielletty. Määräys koskee myös vedenalaisia muinaisjäännöksiä.

Suunniteltaessa suojelualueen, suojeluohjelmaan kuuluvan alueen tai sen läheisyydessä olevan alueen käyttöä on neuvoteltava luonnonsuojelusta ja alueen hallinnasta vastaavien viranomaisten kanssa. Natura 2000 -verkostoon sisällytettyihin alueisiin kohdistuvien toimintojen vaikutukset on tarvittaessa arvioitava LSL 35§:n mukaisesti.

Kuva 2. Ote voimassa olevasta Pohjois-Lapin maakuntakaavasta 2040. Eteläisen yhdystien vaihtoehto VE-E (sininen viiva) ja pohjoisen yhdystien vaihtoehto VE-P (vihreä viiva).

7.3 Sakatin kaivoshankkeen vaihemaakuntakaava

Lapin liiton hallitus on tehnyt kaavoituspäätöksen Sakatin kaivoshankkeen vaihemaakuntakaavasta 8.6.2020 § 59 ja päätti 28.9.2020 ilmoittaa MRL 63 §:n mukaisesti Sakatin kaivoshankkeen vaihemaakuntakaavan vireille tulosta ja asetti osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville.

Sakatin kaivoshankkeen vaihemaakuntakaavan tarkoituksena on ratkaista Sakatin kaivoshankkeen maakunnalliset ja seudulliset maankäyttöratkaisut. Vaihemaakuntakaava koskee kaivoshankkeen edellyttämiä muutoksia voimassa olevaan maakuntakaavaan Sodankylän kunnan alueella.

Maakuntakaava laaditaan vaihekaavana siten, että kaavassa käsitellään lähtökohtaisesti vain kaivoshanketta koskevat teemat. Vaihemaakuntakaavassa esitetään kaivostoimintaan liittyvät alueidenkäytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet. Vaihemaakuntakaava kumoaa voimassa olevan maakuntakaavan niiltä osin kuin uudessa kaavassa osoitetaan muutoksia.

Sakatin kaivoshankkeen vaihemaakuntakaavan tehtävänä on:

- sovittaa yhteen Sakatin kaivoshankkeen maankäytön tarpeet asutuksen, luonnon, luonnonsuojelun, maiseman, infrastruktuurin ja ympäristön kanssa
- osoittaa yleispiirteisesti kaivoksen sekä siihen liittyvien laitosten ja muiden toimintojen sijoittuminen alueelle
- osoittaa yleispiirteisesti kaivoksen edellyttämät tieyhteydet ja 110 kV:n voimalinja sekä raakavedenotto- ja purkuputkilinjaukset
- tarvittaessa ratkaista alueen muu maankäyttö yhdyskuntarakenteen sekä luonto-, kulttuuri- ja maisema-arvojen kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla
- tarvittaessa osoittaa korvaavat alueet, mikäli Natura-suojelun perusteina oleviin lajeihin /luontotyyppeihin kohdistuu merkittäviä haitallisia vaikutuksia
- tulkita aluetta ja hanketta koskevia valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita
- ohjata alueen yleis- ja asemakaavoitusta.

Lapin liiton hallitus päätti asettaa maakuntakaavan ehdotuksen julkisesti nähtäville (MRA 12 §9 19.3.2026. Vaihemaakuntakaavan ehdotus on ollut julkisesti nähtävillä 25.3.-24.4.2026. Lapin liiton hallitus hyväksyi 13.5.2026 vastineet julkisessa kuulemisessa saatuihin muistutuksiin, sekä vastineiden perusteella täydennetyn vaihemaakuntakaavaehdotuksen. Hallitus totesi, ettei kaavaa esitetä valtuustokäsittelyyn ennen kuin valtioneuvosto on tehnyt luonnonsuojelulain 39 §:n mukaisen päätöksen. Hallitus päätti lähettää ympäristöministeriöön valmisteltavaksi hakemuksen koskien luonnonsuojelulain 39 §:n mukaista valtioneuvoston päätöstä Sakatin kaivoshankkeen vaihemaakuntakaavan hyväksymiseksi Viiankiaavan Natura 2000-alueen alla ja läheisyydessä.

Maakuntakaavan ehdotuksessa suunnittelualue on osoitettu kaivosalueeksi (EK-1), kaivostoiminnan tukialueeksi (EK-2) ja luonnonsuojelualueelle (SL-1). Maanalainen kaivosalue (ek-ma) on merkitty Viiankiaavan Natura 2000- ja soidensuojelualueen alapuolelle. Kaivosalueelle suuntautuu kaksi ohjeellista/vaihtoehtoista yhdystietä (yt/o), ohjeellinen vedenottoputki (vp), ohjeellinen/vaihtoehtoinen vesilinja (pp) sekä ohjeellinen uusi voimajohto (z) ja uusi voimajohto (z). Pahalaaksonmaan ja Kersilönkankaan pohjavesialueet on osoitettu tärkeiksi tai vedenhankintaan soveltuviksi pohjavesialueiksi sekä erotusaita poronhoidon kannalta erityisen tärkeäksi alueeksi/kohteeksi/aidaksi.

Vaihemaakuntakaavan ehdotuksen yleismääräykset:

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon luonnonsuojelulain 78 §:n 1 momentin mukaisesti alueella olevat luontodirektiivin liitteen IV (a) eläinlajit, joihin ei saa kohdistaa 2 momentissa mainittua toimenpidettä ilman luonnonsuojelulain 83 §:n mukaista menettelyä.

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon luonnonsuojelulain 78 §:n 1 momentin mukaisesti alueella olevat luontodirektiivin liitteen IV(b) kasvilajit, joihin ei saa kohdistaa luonnonsuojelulain 74 §:ssä mainittua toimenpidettä ilman luonnonsuojelulain 83 §:n mukaista menettelyä.

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon luonnonsuojelulain 69 §:n nojalla rauhoitetut kasvilajit kuten kiiltosirppisammal, isonuijasammal, lapinkämmekkä ja soikkokaksikko sekä 73 §:n nojalla rauhoitetut suurten petolintujen pesäpuut. Poikkeuslupamenettelystä säädetään luonnonsuojelulain 83 §:ssä.

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon vesilain 2. luvun 11 §:n tarkoittamien luonnontilaisten lähteiden luonnontilaisuuden vaarantamisen kielto.

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee pyrkiä välttämään ja lieventämään kaava-alueen lajistoon ja luontotyyppeihin kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia.

Lapin liiton hallitus on hyväksynyt vaihemaakuntakaavan ehdotuksen 13.5.2026 ja toteaa, ettei vaihemaakuntakaavaa esitetä valtuustokäsittelyyn, ennen kuin valtioneuvosto on tehnyt luonnonsuojelulain 39 §:n mukaisen päätöksen ja päätös on saanut lainvoiman.

Pohjois-Lapin maakuntakaava 2040 jää vaihemaakuntakaavan alueella voimaan muutoin paitsi kumottavilta osiltaan. Pohjois-Lapin maakuntakaavan 2040 aluetta koskevista suunnittelumääräyksistä Sakatin vaihemaakuntakaavan aluetta koskevat seuraavat määräykset:

> Alueidenkäyttöä ja toimintoja suunniteltaessa tulee edistää yhdyskuntarakenteen eheyttämistä, elinympäristön laadun parantamista sekä joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen edellytysten kehittämistä. Suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota alueen erityisolosuhteisiin.
>
> Alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon maanpuolustuksen ja rajavalvonnan tarpeet ja turvattava niille riittävät alueelliset kehittämisedellytykset ja toimintamahdollisuudet.
>
> Alueidenkäytön suunnittelussa on alueen erityispiirteisiin tukeutuen otettava huomioon arvokkaat luonnonympäristöt, arvokkaat maisema-alueet, rakennetut kulttuuriympäristöt, saamelaisten kulttuuriympäristön erityispiirteet ja arkeologinen

kulttuuriperintö sekä kiinnitettävä erityistä huomiota rakennetun ympäristön laatuun. Suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta sekä edistettävä luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.

Maisemallisesti herkillä alueilla, kuten jokien ja järvien rannoilla ja arvokkaimmilla vaara- ja tunturialueilla sekä pääteiden, matkailupalvelualueiden, retkeilyreittien ja taajamien läheisissä metsissä metsänkäsittelytoimenpiteet on suunniteltava huolellisesti ottaen huomioon maiseman ominaispiirteet ja pyrittävä välttämään suuria muutoksia.

Rakennuksia tai muita huomattavia rakenteita ei tule suunnitella sijoitettavaksi maisemallisesti arvoille paikoille, kuten kapeisiin niemen kärkiin ja kannaksille sekä rantamaisemaa hallitsevien kumpareiden huipulle.

Alueidenkäytön suunnittelussa on huolehdittava maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten pelto- ja metsäalueiden kannalta merkittävien alueiden säilymisestä.

Alueidenkäytön suunnittelussa on turvattava valtakunnallisten energiahuollon kannalta merkittävien voimajohtojen ja kaukokuljettamiseen tarvittavien kaasuputkien linjaukset ja niiden toteuttamismahdollisuudet. Voimajohtolinjauksissa tulee hyödyntää ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä.

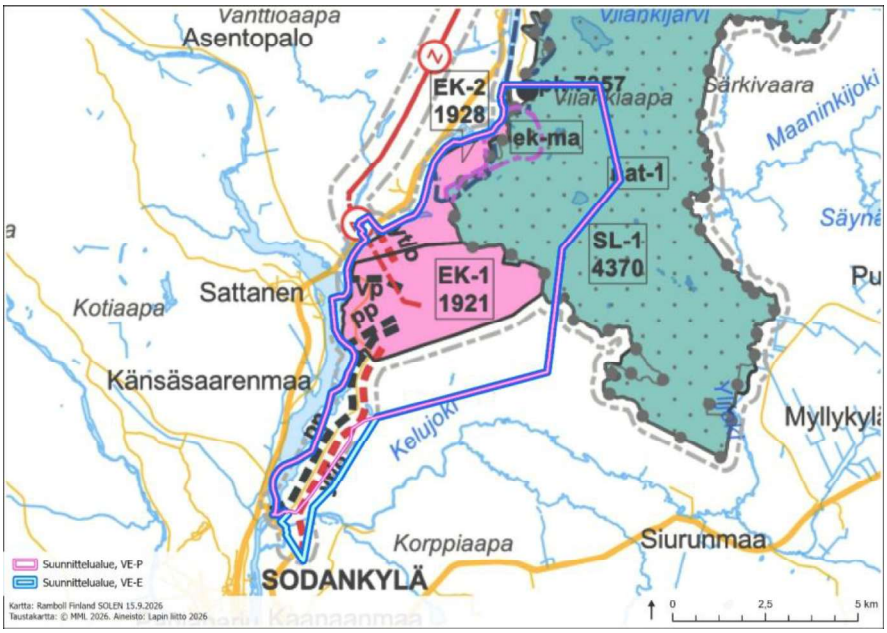
Poronhoitoalueella on turvattava poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet. Valtion maiden suunnittelun osalta on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajien kanssa.

Alueidenkäytön suunnittelussa on varauduttava sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Tulva-, sortuma- ja vyörymävaara-alueet on osoitettava yleis- ja asemakaavoissa joko alueina tai rakentamisrajoituksina. Rakennuspaikkoja ei saa suunnitella sijoitettavaksi alueille, joilla on tulvan, sortuman tai vyörymän vaaraa. Tästä voidaan poiketa vain, jos tarve- ja vaikutusselvityksiin perustuen osoitetaan, että tulvariskit pystytään hallitsemaan ja että rakentaminen on kestävän kehityksen mukaista. Maankäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon tulvariskialueet ja tulvien hallintasuunnitelmat.

Suunnittelussa on pyrittävä ehkäisemään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.

Alueiden käyttöä suunniteltaessa tulee varmistaa kulttuuriperintötiedon ajantasaisuus (kulttuuriympäristön ja/tai maiseman kannalta tärkeät alueet tai kohteet, kiinteät muinaisjäännökset tai muut arkeologiset kulttuuriperintökohteet), ja oltava yhteydessä alueelliseen vastuumuseoon sekä varauduttava tarpeellisiin selvityksiin. Ilman muinaismuistolain nojalla annettua lupaa on kiinteän muinaisjäännöksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen kielletty. Määräys koskee myös vedenalaisia muinaisjäännöksiä.

Suunniteltaessa suojelualueen, suojeluohjelmaan kuuluvan alueen tai sen läheisyydessä olevan alueen käyttöä on neuvoteltava luonnonsuojelusta ja alueen hallinnasta vastaavien viranomaisten kanssa. Natura 2000 -verkostoon sisällytettyihin alueisiin kohdistuvien toimintojen vaikutukset on tarvittaessa arvioitava LSL 35 §:n mukaisesti.

Kuva 3. Ote Sakatin kaivoshankkeen vaihemaakuntakaavan kaavaehdotuksesta. Eteläisen yhdystien vaihtoehto VE-E (sininen viiva) ja pohjoisen yhdystien vaihtoehto VE-P (vaaleanpunainen viiva).

Sakatin kaivoshankkeen vaihemaakuntakaavan ehdotuksessa suunnittelualueelle kohdistuu seuraavia merkintöjä ja määräyksiä:	
EK-1	**Kaivosalue** Merkinnällä osoitetaan alue, joka varataan kaivostoimintaan. Alue on tarkoitettu suojattavaksi sellaisilta rakentamisen, suojelun ja muun maankäytön pysyviltä muutoksilta, jotka vaarantavat kaivostoiminnan harjoittamisen. Alue sisältää kaivostoiminnan kannalta tarpeelliset toiminnot, kuten rikastuslaitokset, jätealueet, vesialtaat, liikenneväylät ja -alueet sekä alueet haitallisten ympäristövaikutusten, kuten melun ja maisemahaitan lieventämiseksi. *Alueen kaivostoimintojen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa (kaivoksen koko elinkaari huomioiden) on erityisesti vesistövaikutusten hallintaan liittyen otettava huomioon sään ääri-ilmiöt varautumalla muun muassa runsaisiin sateisiin ja tulvatilanteisiin.* *Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava, ettei Viiankiaavan Natura 2000 -alueen luontoarvoja heikennetä merkittävämmin kuin Natura-arviointi- ja lausuntomenettelyssä sekä LSL:n 39 §:n mukaisessa päätöksessä on todettu.* *Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa hankkeen muuttuessa on tarvittaessa tehtävä Viiankiaavan Natura 2000 -alueeseen kohdistuvien vaikutusten arviointi LSL 35 §:n mukaisesti.* *Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee turvata Kitisen joen rantavyöhykkeellä ja Viiankiaavan suuntaan riittävän peitteinen ja ehjä suojavyöhyke haitallisten ympäristövaikutusten kuten melun ja maisemahaitan lieventämiseksi.*
EK-2	**Kaivosalue** Merkinnällä osoitetaan alue, joka varataan kaivostoiminnan tukialueeksi. Alue on tarkoitettu suojattavaksi sellaisilta rakentamisen, suojelun ja muun maankäytön pysyviltä muutoksilta, jotka vaarantavat kaivostoiminnan harjoittamisen. Alue sisältää kaivostoiminnan kannalta tarpeelliset maanalaiset yhdystunnelit ja tilat sekä maanpäälliset alueet haitallisten ympäristövaikutusten, kuten melun ja maisemahaitan lieventämiseksi.

	Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava, ettei Viiankiaavan Natura 2000 -alueen luontoarvoja heikennetä merkittävämmin kuin Natura-arviointi- ja lausuntomenettelyssä sekä LSL:n 39 §:n mukaisessa päätöksessä on todettu. *Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa hankkeen muuttuessa on tarvittaessa tehtävä Viiankiaavan Natura 2000 -alueeseen kohdistuvien vaikutusten arviointi LSL 35 §:n mukaisesti.* *Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee turvata Kitisen joen rantavyöhykkeellä ja Viiankiaavan suuntaan riittävän peitteinen ja ehjä suojavyöhyke haitallisten ympäristövaikutusten kuten melun ja maisemahaitan lieventämiseksi.*
SL-1	**Luonnonsuojelualue** Merkinnällä osoitetaan Viiankiaavan soidensuojelulain nojalla suojeltu alue ja luonnonsuojelulain perusteella suojellut ja suojeltavaksi tarkoitetut alueet.
nat-1	**Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue** Merkinnällä osoitetaan Natura 2000 -verkostoon sisällytetty alue.
	Tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue Merkinnällä osoitetaan pohjavesialueet, jotka ovat ominaisuuksiltaan arvokkaita ja jotka voivat olla tai ovat yhdyskuntien vedenhankinnan kannalta tärkeitä. *Alueiden käyttö ja aluetta koskevat toimenpiteet on suunniteltava siten, että pohjaveden laatu, määrä tai käyttökelpoisuus vedenhankintaan eivät niiden vaikutuksesta heikkene.*
ph	**Poronhoidon kannalta erityisen tärkeä alue/kohde/aita** Merkinnällä osoitetaan poronhoidon kannalta erityisen tärkeitä alueita, kohteita tai kiinteitä laidunkiertoaitoja sekä valtakuntien väliset poroesteaidat. *Alueen suunnittelussa on otettava huomioon poronhoidolle merkittävät rakenteet/alueet ja turvattava poronhoidon toimintaedellytykset. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon, että poronhoidon kannalta erityisen tärkeille kohteille voi johtaa pitkiäkin porojen kuljetusreittejä ja niihin liittyviä poroaitoja. Moottorikelkkailu- ja ulkoilureitit tulee suunnitella niin, että ne risteävät mahdollisimman harvoissa kohdissa pysyvän poroaidan kuten työ- ja laidunkiertoaidan kanssa ja että porojen kulku aidan läpi reitin kohdalta pyritään estämään.*
ek-ma	**Maanalainen kaivosalue** Merkinnällä osoitetaan maanalaisten kaivostoimintojen alue Natura-arvioinnissa määritellyssä laajuudessa. Alue sisältää myös malminetsinnän jälkitoimenpidealueet. *Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava, että Natura-arvioinnissa esitetyt lievennystoimenpiteet otetaan käyttöön.* *Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava, ettei Viiankiaavan Natura 2000 -alueen luontoarvoja heikennetä merkittävämmin kuin Natura-arviointi- ja lausuntomenettelyssä sekä LSL:n 39 §:n mukaisessa päätöksessä on todettu.* *Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa hankkeen muuttuessa on tarvittaessa tehtävä Viiankiaavan Natura 2000 -alueeseen kohdistuvien vaikutusten arviointi LSL 35 §:n mukaisesti.*
pp	**Ohjeellinen/vaihtoehtoinen vesilinja (pp)** Merkinnällä osoitetaan kaivoksen ylijäämävesien putkilinja.
vp	**Ohjeellinen vedenottoputki (vp)** Merkinnällä osoitetaan kaivoksen vedenottoputki.
yt/o	**Yhdystie, ohjeellinen/vaihtoehtoinen** Merkinnällä osoitetaan ohjeellinen tai vaihtoehtoinen yhdystie. *Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon alueen luonto-, maisema- ja kulttuuriympäristöarvot ja olemassa oleva asutus sekä pyrittävä lieventämään haitallisia vaikutuksia.*

	Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava poronhoidon alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset.
	Uusi voimajohto, ohjeellinen Merkinnällä osoitetaan uusi voimajohto. *Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja toteuttamisessa tulee ottaa huomioon alueen luonto-, maisema- ja kulttuuriympäristöarvot ja olemassa oleva asutus sekä pyrittävä lieventämään haitallisia vaikutuksia.* *Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja toteuttamisessa tulee huomioida muuttolintuihin kohdistuvien vaikutusten lieventäminen. Voimajohto tulee suunnitella ja toteuttaa siten, että hämäräaikaan muuttavien muuttolintujen törmäyksiä voidaan vähentää Kitisen kohdalla sekä Kitisen ja Kuusivaaran välisellä alueella.* *Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja toteuttamisessa on turvattava poronhoidon alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset.* *Rakentamisella ei saa vaarantaa alueen pohjavesiä.*
	Vaihemaakuntakaava-alueen raja

Vaihemaakuntakaavaa koskevat yleismääräykset:

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon luonnonsuojelulain 78 §:n 1 momentin mukaisesti alueella olevat luontodirektiivin liitteen IV (a) eläinlajit, joihin ei saa kohdistaa 2 momentissa mainittua toimenpidettä ilman luonnonsuojelulain 83 §:n mukaista menettelyä. *Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon luonnonsuojelulain 78 §:n 1 momentin mukaisesti alueella olevat luontodirektiivin liitteen IV(b) kasvilajit, joihin ei saa kohdistaa luonnonsuojelulain 74 §:ssä mainittua toimenpidettä ilman luonnonsuojelulain 83 §:n mukaista menettelyä.* *Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon luonnonsuojelulain 69 §:n nojalla rauhoitetut kasvilajit kuten kiiltosirppisammal, isonuijasammal, lapinkämmekkä ja soikkokaksikko sekä 73 §:n nojalla rauhoitetut suurten petolintujen pesäpuut. Poikkeuslupamenettelystä säädetään luonnonsuojelulain 83 §:ssä.*
Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon vesilain 2. luvun 11 §:n tarkoittamien luonnontilaisten lähteiden luonnontilaisuuden vaarantamisen kielto.
Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee pyrkiä välttämään ja lieventämään kaava-alueen suojeltuun lajistoon ja luontotyyppeihin kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia.

7.4 Lapin turvallisuus- ja liikennevaihemaakuntakaava 2050

Lapissa maakuntakaavoitus on edennyt vaiheittain seutukunnittain ja hankevaihemaakuntakaavoina. Tavoitteena on siirtyä seudullisesta maakuntakaavoituksesta vaihemaakuntakaavoitukseen, jossa Lapin voimassa olevat maakuntakaavat päivitetään kolmella koko maakunnan kattavilla vaihemaakuntakaavoilla. Ensimmäinen vaihemaakuntakaava (laaditaan 2025–2027) sisältää liikennejärjestelmää ja turvallisuutta koskevat teemat.

Vaihemaakuntakaavan tavoitteena on päivittää geopoliittisen tilanteen vuoksi voimassa olevia maakuntakaavoja ja vastata maankäytön suunnittelun osalta toimintaympäristön muutoksiin erityisesti liikennejärjestelmän ja turvallisuuden osalta. Keskeisenä tavoitteena on myös yhtenäistää seudullisten maakuntakaavojen suunnittelumääräyksiä. Tavoitteena vaihemaakuntakaavassa on osoittaa Lapin liikennestrategian 2050 mukaisesti liikennejärjestelmää koskeva kehittämistavoitteet sekä huomioida puolustusvoimien maankäytölliset tarpeet.

Lisäksi tavoitteena on osoittaa keskeiset isot teollisuus- tai varastorakennusten alueet. Vaihemaakuntakaavan laadinnassa huomioidaan valtioneuvoston päätökset koskien kulttuuriympäristöä, maisema-alueita ja arkeologisia kohteita. Tavoitteena on myös selvittää laaja-alaisten M-alkuisten aluevarausten toimivuutta tässä toimintaympäristössä. Vaihemaakuntakaavassa voidaan osoittaa myös muita kaavaprosessin aikana esille tulleita tarpeita.

Lapin liiton hallitus päätti 2.12.2024 käynnistää Lapin turvallisuus- ja liikennevaihemaakuntakaavan 2050 laatimisen, kuuluttaa vaihemaakuntakaavan vireille sekä asettaa osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville. Lapin turvallisuus- ja liikennevaihemaakuntakaava 2050 on kuulutettu vireille 24.1.2025. Tavoitteena on saada kaavaluonnos ja valmisteluaineisto nähtäville talvella 2026–2027.

7.5 Ikkarin kaivoshankkeen maakuntakaava

Lapin liiton hallitus päätti 24.4.2023 ilmoittaa MRL 63 §:n mukaisesti Ikkarin kaivoshankkeen vaihemaakuntakaavan vireille tulosta ja asettaa osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville Lapin liitossa, alueen kunnissa sekä Lapin liiton internetsivuilla. Vaihemaakuntakaava on kuulutettu julkisesti vireille 3.5.2023.

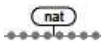
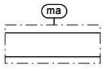
7.6 Yleiskaava

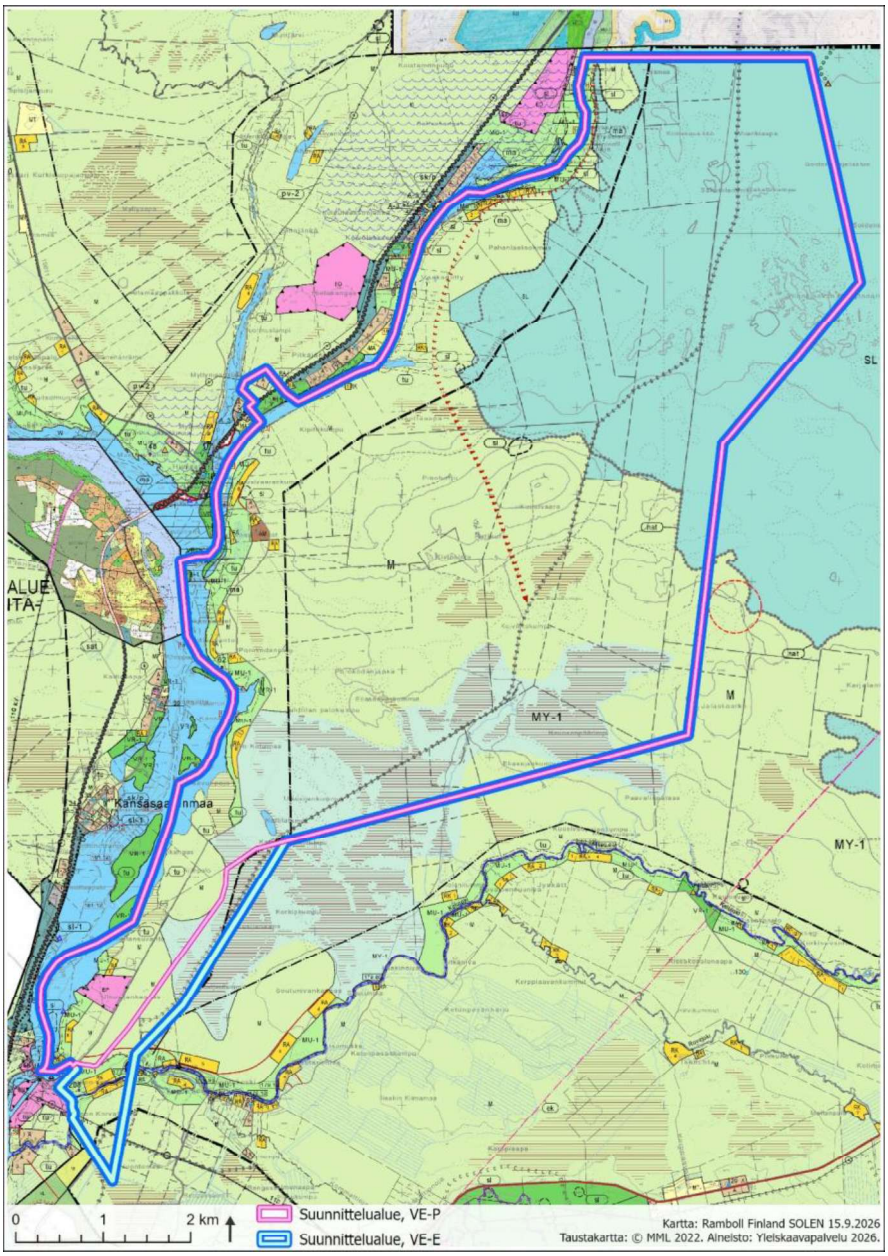
Suunnittelualueella on voimassa Kelujärvi-Rajala osayleiskaava, kv 18.12.2009 § 103, lainvoima 1.11.2012 sekä eteläisessä vaihtoehdossa hieman myös Kirkonkylän osayleiskaava, kv 28.8.2014 § 69.

Kelujärvi – Rajala osayleiskaavassa suunnittelualue sijoittuu pääosin maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle (M). Kaava-alueen pohjoisosassa on Viiankiaavan luonnonsuojelualue (SL). Ulkusijanaavan-Eliasaavan-Hevosenpäärimmen välinen alue on maa- ja metsätalousvaltaista aluetta, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY-1). Kitisen ja Kelujoen rannoilla on maa- ja metsätalousvaltaista aluetta, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta (MU-1) sekä loma-asuntoalueita (RA).

Kelujärvi – Rajala osayleiskaavassa on tutkittu kullekin tilalle kuuluva rantarakentaminen ja osoitettu sen sijoitus.

Yleiskaavassa suunnittelualueelle kohdistuu seuraavia merkintöjä ja määräyksiä:	
SL	**LUONNONSUOJELUALUE** Luonnonsuojelulain nojalla suojeltu alue. Alueen suojelu toteutetaan lakisääteisesti perustettavana luonnonsuojelualueena. Alueelle voidaan suunnitella ja rakentaa retkeily- ja virkistystoimintaa palveleva varustus, polkuja, pitkospuita, laavuja, lintutorneja ja autiotupia.
	LUONNON MONIMUOTOISUUDEN KANNALTA ERITYISEN TÄRKEÄ ALUE Alueella on vesilain tai metsälain mukaisia arvokkaita elinympäristöjä. Alueen metsiä hoidetaan ja käytetään metsälain mukaan.
M	**MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE** Alueen pääasiallinen käyttötarkoitus on maa- ja metsätalous. Alueen muu käyttö tulee toteuttaa siten, että pääasiallista käyttötarkoitusta ei kohtuuttomasti vaikeuteta. Alueelle saa rakentaa maa- ja metsätalouden sekä luontaiselinkeinojen tarvitsemia rakennuksia ja rakenteita. Alueen metsiä hoidetaan ja käytetään metsälain mukaan.
MY-1	**MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ERITYISIÄ YMPÄRISTÖARVOJA** Alueen suojelukohteita tulee hoitaa luonnonsuojelulain mukaan. Suojeltavien, uhanalaisten tai silmälläpidettävien lajien elinympäristöt on säilytettävä tai ylläpidettävä lajille suotuisana. Alueen metsiä hoidetaan ja käytetään metsälain mukaan käyttäen hyväksi alue-ekologisia suunnitelmia ja erityisen arvokkaiden elinympäristöjen kartoitusta. Kaavan aluerajaus on yleispiirteinen ja alueille tehtävät toimenpiteet voidaan toteuttaa metsäkuvioiden tarkempien rajojen mukaan. Aluetta tulee hoitaa maiseman ja metsän monikäytön kannalta erityisenä kohteena. Alueella on noudatettava kulloinkin voimassa olevia hyvän metsänhoidon suosituksia hakkuista maisemallisesti herkillä alueilla. Alueelle saa rakentaa maa- ja metsätalouden sekä sitä tukevan yritystoiminnan käyttöön tarkoitettuja rakennuksia ja rakennelmia.
MU-1	**MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ERITYISTÄ ULKOILUN OHJAAMISTARVETTA** Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta. Alue on MRL:n 72 §:n mukaista rantavyöhykettä, jolle on laadittu kantatilaselvitys, jonka pohjalta alueen rakennusoikeudet on laskettu. Niiltä osin, kun sallittua rakennusoikeutta ei ole voitu osoittaa ko. rantavyöhykkeelle, se on siirretty kantatila- tai tilakohtaisesti toisaalle (esitetty tilakohtaisesti kantatilaselvityksessä). Alueelle rakentaminen on kielletty. Maisemaa muuttavaa toimenpidettä ei saa suorittaa ilman MRL 128 §:ssä mainittua lupaa.
V	**VIRKISTYSALUE** Alueelle voidaan rakentaa ulkoilu- ja virkistystarkoituksia palvelevia rakennuksia ja rakennelmia kuten katoksia ja vajoja niin, että niiden pinta-ala on enintään 50 k-m^2. Rannan metsiä voidaan harventaa puistomaiseksi ja rantaniittyjä käyttää eläinten laitumina. Maisemaa muuttavaa toimenpidettä ei saa suorittaa ilman MRL 128 §:n mukaista maisematyölupaa.
VR-1	**RETKEILY- JA ULKOILUALUE** Alueelle voidaan rakentaa retkeilyä palvelevia ulkoilureitistöjä, taukopaikkoja ja pieniä palvelurakennuksia kuten laavuja, katoksia ja tupia niin, että yksittäisen rakennuksen tai rakennelman pinta-ala on enintään 50 k-m2. Alueen kehittämisessä on huomioitava ympärivuotinen käyttö. Maisemaa muuttavaa toimenpidettä ei saa suorittaa ilman MRL 128§:n mukaista maisematyölupaa.
RA	**LOMA-ASUNTOALUE** Uuden rakennuspaikan tulee olla pinta-alaltaan vähintään 2000 m². Rakennuspaikan kokonaisrakennusoikeus on 150 k-m² ja kerrosluku saa olla enintään kaksi. Matkailupalvelujen lähelle sijoittuvat loma-asunnot tulisi suunnitella siten, että ne soveltuvat myös matkailijoille vuokrattaviksi loma-asunnoiksi.
A	**ASUNTOALUE** Uuden rakennuspaikan tulee olla pinta-alaltaan vähintään 2000 m2. Rakennuspaikalle saa rakentaa yksiasuntoisen asuinrakennuksen ja talousrakennuksia, joiden yhteenlaskettu rakennusoikeus saa olla enintään 20 % rakennuspaikan pinta-alasta.
AM	**MAATILOJEN TALOUSKESKUSTEN ALUE**

	Asuinrakennuksen rakennusoikeus saa olla enintään 20 % rakennuspaikan pinta-alasta. Talous- ja varastorakennusten sekä tuotantorakennusten rakennusoikeus harkitaan tapauskohtaisesti. Suuret, uudet maatalousrakennukset ja varastot suositellaan rakennettavaksi peltojen reunoille tai metsäsaarekkeisiin, etäälle olevasta asutuksesta.
	PUOLUSTUSVOIMIEN ALUE Merkinnällä osoitetaan maastoajoneuvojen rantautumispaikka. Puolustusvoimat saa käyttää aluetta moottoriajoneuvojen ajoalueena.
	MOOTTORIKELKKAURA
	MOOTTORIKELKKAREITIN YHTEYSTARVE Tarvittavat reitit suunnitellaan erillisellä reittisuunnitelmalla.
	VENEILY- TAI MELONTAREITTI
	NATURA-2000 ALUE
	MELUALUE
	OHJEELLINEN TULVA-ALUE
	MAISEMAN MONIMUOTOISUUDEN KANNALTA TÄRKEÄ ALUE
	SUOJELTUJEN TAI SILMÄLLÄPIDETTÄVIEN KASVIEN TAI ELÄINTEN ESIINTYMÄ-ALUE Luonnonsuojelulain nojalla suojellun, uhanalaisen tai silmälläpidettävän lajin esiintymäalue, jonka ympäristö on säilytettävä ja ylläpidettävä lajille suotuisana.
	MUINAISJÄÄNNÖS Muinaismuistolain (295/63) nojalla rauhoitettu kohde tai alue. Alueen käyttösuunnitelmista on neuvoteltava museoviraston tai Lapin maakuntamuseon kanssa. Kohde voi käsittää useita erillisiä muinaisjäännöksiä kohdemerkinnän ympäristössä. Numero viittaa "Pohjois-Lapin kiinteät muinaisjäännökset" luetteloon.
	UIMAPAIKKA

Kuva 4. Voimassa olevien yleiskaavojen yhdistelmäkartta. Eteläisen yhdystien vaihtoehto VE-E (sininen viiva) ja pohjoisen yhdystien vaihtoehto VE-P (vaaleanpunainen viiva).

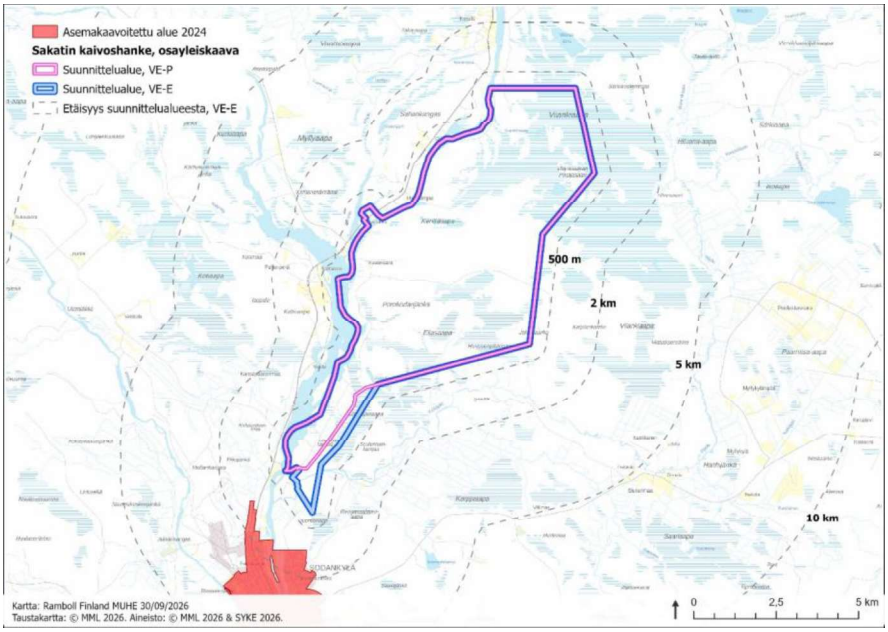
Kirkonkylän osayleiskaavan muutos

Kunta on käynnistänyt Kirkonkylän osayleiskaavan muutoksen kunnanhallituksen päätöksellä 29.1.2019 36 §. Kaava on kuulutettu vireille 17.8.2020 sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetettu nähtäville 24.8.2020 alkaen. Yleiskaavan muutoksella tutkitaan valtatien 5 ja uuden Kitisen sillan sijoittuminen nykyistä pohjoisemmaksi. Kaavatyössä keskeisiä tutkittavia asioita ovat

liikenneyhteydet ja Kaanaanmaan asuinalueen laajentamismahdollisuudet. Valtatien 5 siirtyminen uuteen paikkaan antaisi mahdollisuuden kaivoksen eteläisen yhdystien liittämiseen valtatieverkkoon sen kautta.

7.7 Asemakaavat

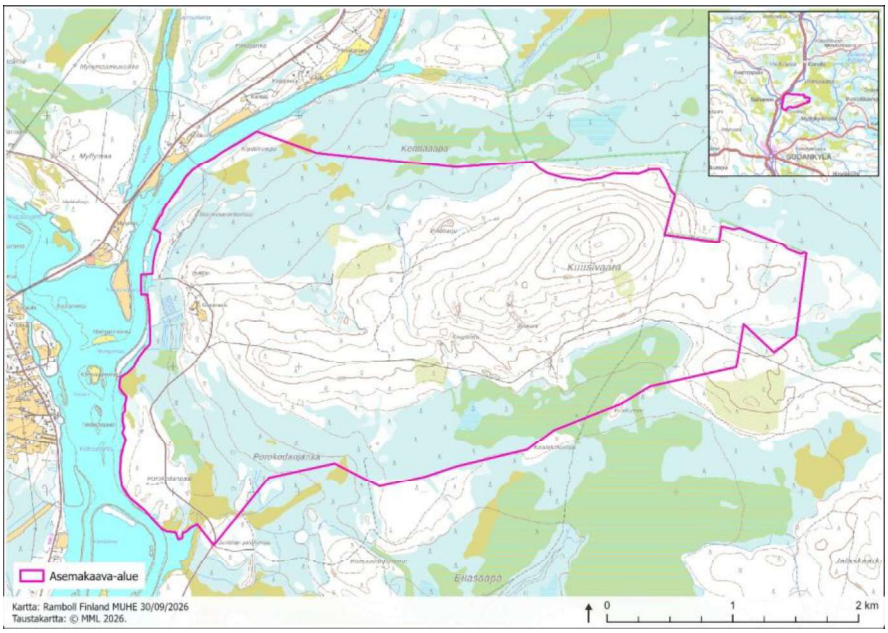
Lähimmät asemakaavoitetut alueet sijoittuvat suunnittelualueen eteläpuolelle noin kilometrin etäisyydelle.

Kuva 5. Lähialueen asemakaavoitetut-alueet.

Sakatin kaivosalueen asemakaava

Sodankylän kunta on kuuluttanut kaivosalueen asemakaavan vireille 3.6.2026 alkaen. Asemakaavan tavoitteena on mahdollistaa suunniteltu kaivostoiminta alueelle sekä tarkentaa ja toteuttaa alueelle laadittavien Sakatin kaivoshankkeen vaihemaakuntakaavan ja Sakatin kaivoshankkeen osayleiskaavan tavoitteita. Kaavatyössä tutkitaan alueelle suunniteltujen toimintojen sijoittuminen suunnittelualueella sekä alueen liikennejärjestelyt. Lisäksi suunnittelualueen toiminnot yhteensovitetaan kaivosaluetta ympäröivän maankäytön, kuten asutuksen ja poronhoidon sekä luontoarvojen kanssa.

Kuva 6. Vireillä olevan Sakatin kaivosalueen asemakaavan suunnittelualueen alustava rajaus peruskartalla (magenta viivarajaus).

Commented [PP1]: Karttaan lopullinen asemakaavan rajaus. Zoomaa lähemmäksi, Annen kommentti

8. VAIKUTUSTEN ARVIOINTI JA SELVITYKSET

Osayleiskaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvitettäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus. Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvitettävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia. (AKL 9§)

Yleiskaavaa valmisteltaessa arvioidaan kaavan toteutumisen vaikutukset alueidenkäyttölain yleisten säädösten ja erityisesti yleiskaavan sisältövaatimuksien (AKL 39 §) edellyttämällä tavalla. Vaikutusten arviointi pohjautuu olemassa oleviin ja laadittaviin selvityksiin, karttatietoihin ja maastokäynteihin. Vaikutusten arvioinnissa esitetään myös periaatteet mahdollisten haitallisten vaikutusten estämiseksi tai vähentämiseksi.

Sakatin kaivoshankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA) tehtiin vuosina 2018-2023. Yhteysviranomainen Lapin ELY-keskus antoi YVA-lain (252/2017) mukaisen perustellun päätelmän 16.8.2023.

Osayleiskaavan suunnittelussa ja vaikutusten arvioinnissa hyödynnetään YVA-menettelyssä ja Natura-arvioinnissa tehtyjä selvityksiä sekä arviointityön tuloksia. Lisäksi osayleiskaavatyössä hyödynnetään vaihemaakuntakaavan aineistoja ja vaikutusten arviointeja. Tiivistelmä vaikutusten arvioinnista laaditaan arvioimalla alueidenkäyttölain (AKL 9§) mukaiset kaavan merkittävät vaikutukset.

Sakatin kaivoshankkeesta on laadittu laajat selvitykset ja vaikutusten arvioinnit hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnin (YVA) ja Natura-arvioinnin sekä Sakatin kaivoshankkeen vaihemaakuntakaavan ja osayleiskaavan yhteydessä. Osayleiskaavaa ja asemakaavaa laaditaan samanaikaisesti. Laajat koko kaivoshanketta koskevat selvitykset tehdään pääosin osayleiskaavoitukseen liittyen. Asemakaavassa keskitytään niihin vaikutuksiin, jotka syntyvät kaivosteollisuusalueen toiminnasta.

Seuraavassa esitetään arvioitavat vaikutukset:

- *Meluvaikutukset*
- *Pöly- ja hiukkaspäästöt sekä kaasumaiset päästöt*
- *Tärinävaikutukset*
- *Vaikutukset maa- ja kallioperään*
- *Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön*
- *Vaikutukset arkeologiseen kulttuuriperintöön*
- *Vesistövaikutukset*
- *Vaikutukset kalastoon ja kalatalouteen*
- *Vaikutukset pohjavesiin*
- *Vaikutukset kasvillisuuteen ja eläimistöön*
- *Vaikutukset Natura 2000 -verkostoon*
- *Vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen*
- *Vaikutukset liikenteeseen*
- *Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen*
- *Vaikutukset maankäyttöön ja kaavoitukseen*
- *Kaavaratkaisun suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin*
- *Vaikutukset elinkeinoihin ja talouteen*
- *Vaikutukset poroelinkeinoon*
- *Vaikutukset elinoloihin, viihtyvyyteen ja virkistyskäyttöön*
- *Vaikutukset terveyteen*
- *Yhteisvaikutukset*
- *Poikkeus-, häiriö- ja onnettomuustilanteet*

Arvioitavien vaikutusten lista täydentyy ja jäsentyy kaavahankkeen edetessä. Vaikutukset voivat olla sekä myönteisiä että haitallisia.

8.1 Natura-arviointi

Luonnonsuojelulain 35 §:ssä on hankkeiden ja suunnitelmien Natura-vaikutusten arvioinnista todettu:

”Jos hanke tai suunnitelma joko yksistään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää valtioneuvoston Natura 2000 -verkostoon ehdottaman tai verkostoon sisällytetyn alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty tai on tarkoitus sisällyttää Natura 2000 -verkostoon, hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan on asianmukaisella tavalla arvioitava nämä vaikutukset” (Luonnonsuojelulaki 35.1 §).

Em. perusteella Natura-vaikutusten arviointivelvollisuus syntyy, mikäli hankkeen vaikutukset

a) kohdistuvat Natura-alueen suojelun perusteena oleviin luontoarvoihin,

b) ovat luonteeltaan heikentäviä,

c) laadultaan merkittäviä, sekä

d) ennalta arvioiden todennäköisiä.

Arvioinnin perusteena tarkastellaan ensisijaisesti niitä luontoarvoja, joiden perusteella alue on liitetty Natura-suojelualueverkostoon. Näitä ovat aluekohtaisesti joko:

- luontodirektiivin liitteen I luontotyypit (SAC-alueet) ja
- luontodirektiivin liitteen II lajit (SAC-alueet), tai
- lintudirektiivin liitteen I lintulajit (SPA-alueet) ja
- lintudirektiivin 4.2 artiklassa tarkoitetut muuttolintulajit (SPA-alueet)

Arvioinnin lähtökohtana ovat luontodirektiivin mukaisilla erityisten suojelutoimien alueilla (SAC-alueet) siten pääsääntöisesti luontodirektiivin mukaiset suojeluarvot (luontotyypit ja lajit), lintudirektiivin mukaisilla erityisillä suojelualueilla (SPA-alueet) lintudirektiivin mukaiset lajit ja muuttolintulajit sekä SAC/SPA-alueilla molemmat. Yksittäisiin luontotyyppeihin ja lajeihin kohdistuvien vaikutusten lisäksi on arvioitava hankkeen vaikutukset Natura-alueen eheyteen.

Viiankiaavan Natura-alue (FI1301706) on sisällytetty osaksi Suomen Natura–verkostoa luonto- ja lintudirektiivin perusteella (SAC/SPA). Arvioitaviksi tulevat siten hankkeen vaikutukset luontodirektiivin mukaisiin luontotyyppeihin, luontodirektiivin liitteen II lajeihin, lintudirektiivin I liitteen lajeihin ja lintudirektiivin 4.2 artiklassa tarkoitettuihin muuttolintulajeihin.

Natura-arvioinnissa arvioitavat keskeisimmät vaikutusmekanismit ovat hydrologiset vaikutukset, melu, pöly, tärinä, rakentamisen ja käytön aikainen häiriövaikutus lintuihin sekä lintujen törmäykset rakenteisiin (mm. voimajohto).

Yhteysviranomainen Lapin ELY-keskus antoi YVA-lain (252/2017) mukaisen perustellun päätelmän 16.8.2023 Sakatin monimetallihankkeen YVA-selostuksesta. YVA-menettelyn yhteydessä tehdyn Natura-arvioinnin osalta Lapin ELY-keskus on todennut, että Natura-arvioinnissa ei voida kuitenkaan kaikilta osin pitää asianmukaisella tavalla arvioituna hankkeen vaikutuksia sen kannalta, miten ne vaikuttavat alueen suojelutavoitteisiin. Siksi yhteysviranomainen totesi, että Natura-arviointia tulee tiettyjen puutteiden osalta päivittää, jotta Viiankiaavan Natura-alueeseen kohdistuvan heikennyksen suuruus pystytään arvioimaan kaikkien suojeluperusteiden osalta ja sen merkittävyys arvioimaan. Natura-arvioinnin päivitys valmistui 28.2.2025 ja luonnonsuojelulain 35 §:n mukaisesti lausunnot siihen saatiin heinä-elokuussa 2025. Koska Natura-arvioinnin päivityksen ja siitä saatujen viranomaislausuntojen perusteella ei voida varmistua siitä, että Sakatin kaivoshanke ei merkittävästi heikennä niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon, on Lapin liiton hallitus päättänyt kokouksessaan 13.5.2026 lähettää ympäristöministeriöön valmisteltavaksi hakemuksen koskien luonnonsuojelulain 39 §:n mukaistan valtioneuvoston päätöstä Sakatin kaivoshankkeen vaihemaakuntakaavan hyväksymiseksi Viiankiaavan Natura 2000 -alueen alla ja läheisyydessä.

Luonnonsuojelulain 39.1 §:n mukaan viranomainen ei saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseen eikä hyväksyä tai vahvistaa suunnitelmaa, jos 35 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettu arviointi- ja lausuntomenettely osoittaa hankkeen tai suunnitelman merkittävästi heikentävän niitä luontoarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty tai tarkoitus sisällyttää Natura 2000 -verkostoon.

9. OSALLISET

9.1 Osalliset

Osallisilla on oikeus ottaa kantaa kaavojen valmisteluun, arvioida sen vaikutuksia ja lausua kaavoista mielipiteensä (AKL 62 §).

Osallisia ovat alueen maanomistajat, asukkaat ja yrittäjät sekä muut, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa. Osallisia ovat myös viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa kaavoitus käsittelee. Osallisilla on oikeus ottaa osaa kaavan valmisteluun, arvioida sen vaikutuksia ja lausua kaavasta mielipiteensä (AKL 62 §).

Osallisia tässä suunnittelutyössä ovat:

- Suunnittelualueen ja lähialueiden maanomistajat
- He, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa
    - kunnan asukkaat
    - alueen elinkeinonharjoittajat
    - alueen yritykset, yrittäjät ja työntekijät
- Viranomaistahot
    - Kunnan hallintokunnat
    - Jakokunnat
    - Yhteismetsät
    - Lapin elinvoimakeskus
    - Lupa- ja valvontavirasto
    - Ministeriöt
    - Lapin liitto
    - Lapin maakuntamuseo
    - Museovirasto
    - Lapin pelastuslaitos
    - Metsähallitus
    - Väylävirasto
    - Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
    - Traficom
    - Puolustusvoimat
    - Luonnonvarakeskus (LUKE)
    - Säteilyturvakeskus (STUK)
- Etujärjestöt ja muut tahot
    - Kersilön kylätoimikunta
    - Moskuvaaran kyläseura ry
    - Sattasen kyläseura ry
    - Siurunmaan kyläseura ry
    - Puolakkavaaran Kehitys ry
    - Rovakaira Oy
    - Fingrid Oyj
    - Sodankylän lämpö ja vesi Oy
    - Tähtikuitu Oy
    - Boliden Kevitsa Mining Oy
    - Metsästys- ja kalastusseurat
    - Sattasen kalaveden osakaskunta
    - Sodankylän kalastusalue
    - Sodankylän kirkonkylän kalaveden osakaskunta
    - Sompion luonnonystävät ry
    - Kemijoki osakeyhtiö
    - Paliskuntain yhdistys
    - Oraniemen paliskunta
    - Sattasniemen paliskunta

- Kaavan vesialueen jakokunnat
- Lapin luonnonsuojeluyhdistys
- Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piiri
- BirdLife Suomi ry Lapin lintutieteellinen yhdistys ry
- Viiankiaapa-liike
- Vesiluonnon puolesta ry
- Kelujärven osakaskunta

9.2 Viranomaisyhteistyö

Kaavatyön aloitusvaiheessa on käyty viranomaisten kaavaneuvottelut 14.6.2019 ja 28.4.2020. MRL 66 § ja MRA 18§ mukainen viranomaisneuvottelu kaavaa valmisteltaessa järjestettiin 1.12.2020. Neuvottelu järjestettiin kaavaa valmisteltaessa ennen kuin kunta varaa osallisille tilaisuuden mielipiteen esittämiseen. Neuvottelussa käsiteltiin laadittu OAS, kaavan tavoitteet, kaavaan liittyvät selvitykset, aikataulu, osallistumismenettelyt sekä varattiin aikaa kaavatyöhön liittyvälle vuoropuhelulle. Viranomaisneuvottelun yhteydessä tarkistettiin laadittujen/laadittavien selvitysten riittävyys.

Kaavan toisessa valmisteluvaiheessa käytiin kaavaneuvottelu 3.6.2026. Kaavan ehdotusvaiheessa järjestetään viranomaisneuvottelu AKL 66 §:n, MRA 18 §:n mukaisesti sekä viranomaisten kaavaneuvotteluja.

9.3 Poronhoitolain mukainen neuvotteluvelvollisuus

Poronhoitolain (848/1990) 53 §:n mukaan suunniteltaessa valtion maita koskevia, poronhoidon harjoittamiseen olennaisesti vaikuttavia toimenpiteitä, on valtion viranomaisten neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajien kanssa. Porohoitolain mukainen neuvottelu hankkeesta Oraniemen ja Sattasniemen paliskuntien kanssa järjestettiin osayleiskaavan valmisteluaineistosta kuulemisen yhteydessä 27.1.2021. Kaavoituksen edetessä järjestetään seuraava PHL 53 § mukainen neuvottelu.

10. KAAVOITUKSESTA TIEDOTTAMINEN JA OSALLISTUMINEN

10.1 Tiedottaminen

Osayleiskaavan vaiheista, sisällöstä, yleisötilaisuuksista, luonnosten ja ehdotusten nähtävillä olosta sekä mahdollisuuksista mielipiteen esittämiseen tiedotetaan kunnan ilmoitustaululla, lehtikuulutuksilla sekä kunnan internet-sivuilla www.sodankyla.fi.

10.2 Yleisötilaisuudet

Ensimmäinen yleisötilaisuus järjestettiin valmisteluaineistosta kuulemisen yhteydessä 23.3.2021. Kaavahankkeen aikana järjestetään ainakin kaksi vuorovaikutteista yleisötilaisuutta. Tilaisuuksissa osallisilla on mahdollisuus kommentoida ja arvioida kaavaratkaisuja. Kommentit kerätään ylös ja huomioidaan kaavoituksessa.

Valmisteluvaiheen yleisötilaisuudessa esitellään vaihtoehtoiset kaavaluonnokset ja muu kaavan valmisteluvaiheen kuulemisen aineisto. Ehdotusvaiheen yleisötilaisuudessa esitellään kaavaehdotusaineisto.

10.3 Aloitusvaihe

Kaavatyön alussa laadittiin MRL 63 §:n (nimike vaihtui 1.1.2026 alkaen alueidenkäyttölaki (AKL)) mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS). OAS kuuluttiin nähtäville ja osalliset voivat jättää mielipiteitä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta koko kaavaprosessin ajan. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitetään tarvittaessa kaavan laatimisvaiheiden aikana.

10.4 Valmisteluvaihe

Ensimmäiseen valmisteluaineistosta kuulemiseen ajalla 8.3. - 30.4.2021 laadittiin 6 kaavaluonnosta yhdystien vaihtoehdoista ja laitosalueen toimintojen sijoitusvaihtoehdoista.

Kaavaluonnoksissa esitetään suunnitellun maankäytön merkinnät ja kaavamääräykset. Nähtäville asettamisesta päättää kunnanhallitus. Kaavaluonnoksesta voi jättää mielipiteitä, ja siitä pyydetään lausunnot viranomaisilta. Kaavaluonnosta esitellään avoimessa yleisötilaisuudessa.

Kaavan valmisteluaineisto ja kaavaluonnokset valmisteltiin toista valmisteluaineistosta kuulemista varten vuonna 2026. Luonnosaineisto asetetaan nähtäville 30 päivän ajaksi. Nähtävillä oloaikana osallisilla on mahdollisuus jättää mielipide (MRA 30 §). Mielipide tulee tehdä mielellään kirjallisena ja osoittaa se Sodankylän kunnanhallitukselle.

Kaavaluonnoksesta pyydetään lausunnot viranomaisilta, kunnan hallintokunnilta sekä muilta tarpeelliseksi katsottavilta osallisilta. Saadut lausunnot ja mielipiteet käsitellään kunnassa ja se otetaan huomioon kaavaehdotuksen valmistelussa.

10.5 Kaavaehdotus

Kaavan valmisteluaineisto tarkennetaan saadun palautteen, laadittujen lisäselvitysten ja tarkentuneen hankesuunnitelman sekä YVA-yhteysviranomaisen perustellun päätelmän pohjalta kaavaehdotukseksi.

Ehdotusaineisto asetetaan nähtäville 30 päivän ajaksi. Nähtävillä oloaikana osallisilla on mahdollisuus antaa muistutus (MRA 27 §). Muistutus tulee jättää kirjallisena ja osoittaa se Sodankylän kunnanhallitukselle. Kaavaehdotuksesta pyydetään lausunnot viranomaisilta, kunnan hallintokunnilta sekä muilta tarpeelliseksi katsottavilta osallisilta. Saadut lausunnot ja muistutukset käsitellään kunnassa. Saatu palaute otetaan huomioon kaavaehdotuksen valmistelussa hyväksymiskäsittelyä varten. Muistutuksen tehneille, jota ovat ilmoittaneet osoitteensa, ilmoitetaan kunnan perusteltu kannanotto esitettyyn mielipiteeseen.

10.6 Hyväksyminen

Kaava-aineisto viimeistellään ehdotuksesta saadun palautteen perusteella. Osayleiskaavan hyväksyy Sodankylän valtuusto. Kaavan hyväksymisestä ilmoitetaan AKL 67 § ja MRA 94 §:n mukaisesti.

Osayleiskaavan hyväksymistä koskevaan päätökseen voi hakea muutosta valittamalla päätöksestä Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen ja edelleen Korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Mikäli valituksia valtuuston hyväksymispäätöksestä ei jätetä, kaava saa lainvoiman 30 vuorokauden kuluttua Sodankylän valtuuston päätöksestä.

11. AIKATAULU

Osayleiskaavan aikatauluun vaikuttavat kaivoshankkeen YVA-menettelyn ja Sakatin kaivoksen vaihemaakuntakaavan eteneminen sekä kaavoitusprosessin aikana muun muassa lausunnoissa esiin tulevat mahdolliset selvitystarpeet. Kaavan hyväksyminen edellyttää valtioneuvoston luonnonsuojelulain 39 §:n mukaista päätöstä, mikä vaikuttaa kaavaehdotuksen hyväksymiskäsittelyn aikatauluun.

Osayleiskaavan valmisteluvaiheen kuuleminen (kaavaluonnos) ja kaivoshankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksen nähtävillä olo tapahtuivat lähes samanaikaisesti alkuvuodesta 2021. Lapin ELY-keskus ilmoitti puutteellisen arviointiselostuksen täydentämistarpeesta 12.4.2021 (LAPELY/3385/2017). YVA-selostuksen täydennys valmistui 14.3.2023. ELY-keskus antoi YVA-selostuksen täydennyksestä perustellun päätelmän 16.8.2023. YVA-selostuksesta saatu YVA-yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä huomioidaan osayleiskaavan toisessa valmisteluaineistossa niiltä osin kuin sen sisältö koskee kaavoituksessa päätettäviä asioita kaavaluonnoksen valmistelussa.

ELY-keskus antoi Natura-arvioinnin täydennyksestä luonnonsuojelulain (LSL 1096/1996) 65 §:n mukaisen lausunnon 15.8.2023 (LAPELY/3385/2017), jossa Lapin ELY-keskus edellytti Natura-arvioinnin päivitystä hankkeen seuraavassa vaiheessa. Natura-arvioinnin päivitys valmistui 28.2.2025. Luonnonsuojelulain 35 §:n mukaisesti Lapin liitto on pyytänyt ja saanut vaihemaakuntakaavan laatimisen yhteydessä hankevastaavan toimittamasta Natura-arvioinnista lausunnot Lapin ELY-keskukselta, Metsähallitukselta, Sodankylän kunnalta ja Natura-alueen muilta maanomistajilta.

Lapin liiton hallitus hyväksyi 13.5.2026 vastineet vaihemaakuntakaavan julkisessa kuulemisessa saatuihin muistutuksiin sekä vastineiden perusteella täydennetyn vaihemaakuntakaavan ehdotuksen. Hallitus totesi, ettei kaavaa esitetä liiton valtuustokäsittelyyn, ennen kuin valtioneuvosto on tehnyt luonnonsuojelulain 39 §:n mukaisen päätöksen. Hallitus päätti lähettää ympäristöministeriöön valmisteltavaksi hakemuksen koskien luonnonsuojelulain 39 §:n mukaista valtioneuvoston päätöstä Sakatin kaivoshankeen vaihemaakuntakaavan hyväksymiseksi Viiankiaavan Natura 2000 -alueen alla ja läheisyydessä.

Maakuntakaavoitus

Lapin liitto jätti 18.5.2026 valtioneuvostolle hakemuksen luonnonsuojelulain 39 §:n mukaisesta päätöksestä toukokuussa 2026. Vaihemaakuntakaava voidaan hyväksyä päätöksen jälkeen Lapin liitossa. Sakatin kaivoksen vaihemaakuntakaavan aikataulun tavoitteena on, että vaihemaakuntakaava olisi Lapin liiton valtuustossa hyväksyttävänä vuonna 2027. Kaivoksen osayleiskaavan ja vaihemaakuntakaavan prosessit eivät ole muutoin sidoksissa toisiinsa. Vaihemaakuntakaavan tulee olla täytäntöönpanokelpoinen ennen osayleiskaavan hyväksymistä.

Kaavatyön tavoitteellisen aikataulun mukaisesti osallisten kannalta tärkeimmät osallistumis- ja vuorovaikutusajankohdat ovat seuraavat:

Ajankohta	**Tapahtuma**
2019–2020 Aloitusvaihe	
2019	
Talvi	Kaavoituspäätös, kunnanhallitus 29.1.2019 § 35
Kevät	Kaavahankkeen vireilletulokuulutus 29.5.2019 Osallistumis- ja arviointisuunnitelma nähtäville 29.5.2019 Mielipiteet
Kesä-talvi	Viranomaisten työneuvottelu 14.6.2019 Alustavien kaavaluonnosten valmistelu
2020	
Kevät	Viranomaisten työneuvottelu 28.4.2020
Kevät-talvi	Kaavaluonnosten ja vaikutusarviointien valmistelu
Joulukuu	1. aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu 10.12.2020
2021-2026 Valmisteluvaihe	
2021	
Helmi-maalis-kuu	PHL 53 § neuvottelu 27.1.2021 Yleisötilaisuus 24.3.2021
Kevät-kesä	Valmisteluaineistosta kuuleminen 8.3.-30.4.2021 Vastineet valmisteluaineistosta kuulemisen lausuntoihin ja mielipi-teisiin
2026	
Kevät-kesä	Kaavaneuvottelu 3.6.2026
Syksy-talvi	Valmisteluaineisto uudelleen julkisesti nähtäville 11/2026
2027 Ehdotusvaihe	
Kevät	Kaavaehdotus julkisesti nähtäville
2027 Hyväksymisvaihe	
Syksy-talvi	Kaavan hyväksymiskäsittely kunnanvaltuustossa Valitusmahdollisuus hyväksymispäätöksestä hallinto-oikeuteen ja edelleen Korkeimpaan hallinto-oikeuteen

12. YHTEYSTIEDOT

Kaavoittaja

Sodankylän kunta
Jäämerentie 1, 99601 Sodankylä

Tiia Piippo, kaavoittaja
0400 586 621
etunimi.sukunimi@sodankyla.fi

Kaavakonsultti

Ramboll Finland Oy
Niemenkatu 73, 15140 Lahti

Pirjo Pellikka, kaavoitusarkkitehti
040 532 2380

Tiina Heikkilä, kaavasuunnittelija
044 901 4097
etunimi.sukunimi@ramboll.fi

Hankkeesta vastaava

AA Sakatti Mining Oy
Tuohiaavantie 2, 99600 Sodankylä

Pertti Lamberg, toimitusjohtaja
040 128 3988

Anne Valkama, ympäristöinsinööri

050 590 0197

etunimi.sukunimi@angloamerican.com

Tietoa kaavoituksesta on saatavissa kunnan internet-osoitteesta www.sodankyla.fi